

18. Huoltotoimi¹⁾

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Kaupungin sosiaalihuollon hallinnon alalla oli kertomusvuoden huomattavin tapahtuma uuden sosiaaliohjesäännön sekä huoltolautakunnan alaisen huoltolaitosten uuden ohjesäännön voimaantulo. Molemmat ohjesäännöt, jotka kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.8.1951 ja sosiaaliministeriö vahvisti 5.11.1951, astuivat voimaan kertomusvuoden alusta. Sosiaaliohjesäännön oleellisin merkitys oli siinä, että sen kautta tuli entistä tarkemmin selvennetyksi ja osittain uudelleenjärjestetyksi sosiaalihuollon alalla toimivien lautakuntien - huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan ja lastentarhain lautakunnan - työnjako. Työnjaon uudelleenjärjestelyn yhteydessä siirrettiin mm. aikaisemmin lastensuojeluvirastoon kuulunut työhuoltotoimisto huoltovirastoon. Edelleen uusi sosiaaliohjesääntö on omiaan luomaan kiinteämpää yhteistoimintaa sanottujen lautakuntien kesken mm. määräämällä niitä pitämään yhteisiä neuvottelukokouksia.

Huoltolautakunnan käytännöllisen huoltotyön osalta ne toimenpiteet, joiden päämääränä oli ollut laitoshoitotilanteen helpottaminen, johtivat kertomusvuonna uuden vanhainkodin toiminnan osittaiseen aloittamiseen, kunnalliskodin uuden haaraosaston avaamiseen Kulosaaressa sekä uuden ajanmukaisen hoidokkirakennuksen valmistumiseen Tervalammen työlaitokselle. Niinikään voitiin Tervalammen työlaitoksen uuden talous- ja keittiörakennuksen perustustyöt panna alulle.

Huoltolautakunnan toimintaa koskevista säännöksistä on vielä mainittava, että sosiaaliministeriö vahvisti huhtikuun 30 p:nä Helsingin kodinhoitotoiminnan ohjesäännön.

Yleisistä huoltolautakunnan toimialaan liittyvistä kertomusvuonna annetuista lainsäädöksistä olivat tärkeimmät helmikuun 1 p:nä annettu asetus sosiaalihuollon hallinnosta annetun asetuksen muuttamisesta, helmikuun 15 p:nä annettu vanhuusavustuslaki ja saman kuun 29 p:nä annettu vastaava täytäntöönpanoasetus, lokakuun 24 p:nä annettu asetus vanhuusavustuslain väliaikaisten täytäntöönpanosäännösten kumoamisesta, joulukuun 30 p:nä annettu laki siirtöväen huollon järjestämisestä vv. 1953 ja 1954 sekä toukokuun 9 p:nä annettu laki invaliidihuoltolain muuttamisesta. Lisäksi on mainittava valtioneuvoston päätös perheellisille sotaleskille annettavista sairausavustuksista.

Sosiaalihuoltoa yleensä koskevista, huoltolautakunnan toimintaan välillisesti vaikuttavista säädöksistä olivat merkittävimmät mielisairaslaki ja mielisairasasetus, sukupuolitautilaki ja sukupuolitautiasetus, laki tuberkuloosilain muuttamisesta, laki kansaneläkelain muuttamisesta, laki väliaikaisista poikkeuksista kansaneläkelakiin, laki kansaneläkelain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloajan pidentämisestä, asetus kansaneläkelain toimeenpanosta annetun asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta, laki valtion viran- tai toimenhaltijain perhe-eläkevakuutuksesta annetun lain muuttamisesta sekä asetus valitusoikeuden kieltämisestä ylimääräistä sotaeläkettä koskevista sosiaaliministeriön päätöksistä; lisäksi valtioneuvoston päätökset perhelisälain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, tulojen

enimmäismääristä perheenasuntoavustuksia myönnettäessä annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, tapaturmavakuutuslaissa säädetyn erään markkamäärän korottamisesta sekä kunnallisten kodinhoitajien koulutukseen ja palkkaukseen annettavasta valtionavusta annetun päätöksen muuttamisesta.

Yhteiskunnallisen huollon kaupungille aiheuttama taloudellinen rasitus nousi edellisestä vuodesta, mikä nousu aiheutui pääasiallisesti huollettavien lukumäärän lisääntymisestä, laitoshuoltokustannusten noususta sekä uuden vanhainkodin ja kunnalliskodin uuden haaraosaston toiminnan aloittamisesta.

Köyhäinhoidon avunsaajien lukumäärä nousi jonkin verran ja oli välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaisluku 10 169, mikä merkitsi 808 henkilön eli 8.0 %:n lisäystä edelliseen vuoteen verraten. Tämä välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuinen luku oli korkein sitten v:n 1941.

Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuiset lukumäärät sekä heidän prosentuaalinen osuutensa kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä väestöstä seuraavat:

Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta	Vuosi	Avustettujen lukumäärä	% väkiluvusta
1943	7 672	3.0	1948	8 326	2.3
1944	6 768	2.6	1949	9 782	2.7
1945	7 049	2.6	1950	9 475	2.6
1946	8 106	2.4	1951	9 361	2.5
1947	8 385	2.3	1952	10 169	2.6

Huoltolautakunnan työtuissa huoltoperiaatteen pohjalla työskennelleiden työntekijäin määrä ja heidän yhteenlaskettujen työpäiviensä summa oli jatkuvasti alhainen. Juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta annetun lain mukaisten toimenpiteiden kohteeksi joutuneiden lukumäärä aleni hieman, kun sitä vastoin irtolaishuollossa olleiden luku nousi ja alkoholistihuoltoa saaneiden lukumäärä kohosi tähänastiseen huippuarvoonsa.

Huoltotoimen kustannuksista mainittakoon, että bruttomenet nousivat edellisestä vuodesta noin 208.2 milj. mk tehden kertomusvuonna 912 943 695 mk.

A. Huoltolautakunta ja sen toiminta

I. Kokoonpano ja kokoukset

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 11 jäsentä ja 11 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisiäjäseniä oli vastaava määrä. Lautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Jäsenet:

Konttoripäällikkö K. Järnefelt
 Insinööri F. Kreander
 Toimitsija I. Mattila
 Tullipäällysmies S. Lindroos
 Liittosihteeri V. Porkkala
 Rouva M. Björklund
 Huoltosihteeri A. Koskinen
 Teologian tohtori V. Päivänsalo
 Rouva A. Salminen
 Rouva E. Stolt
 Toimitsija A. Seme

Varajäsenet:

Rouva K. Suontausta
 Insinööri B. Oljelund
 Sosionomi L. Veijalainen
 Rouva G. Meinander
 Autonasentaja E. Nurminen
 Terveysisäsar U. Ekman
 Rouva K. Andersson
 Insinööri V. Toivanen
 Rouva M. Salmenkylä
 Sorvaaja L. Santanen
 Rouva S. Saveri

Lisäjäsenet:

Vahtimestari E. Hintikainen
 Rouva A. Appelberg
 Rouva D. Niklander
 Toimistosihiteeri M. Tamminen
 Autonasentaja O. Lundén
 Tarkastaja M. Ahlberg
 Toimitusjohtaja S. Saarinen
 Insinööri E. Porri
 Toiminnanjohtaja I. Turunen
 Rouva K. Nieminen
 Rouva V. Pessi

Varalisiäjäsenet:

Vaatturi G. Nyman
 Kansakoulun johtaja K. Saltzman
 Koneenhoitaja K. Lampila
 Maisteri O. Suominen
 Kappaompelija L. Pyykkö
 Rouva L. Sjöblom
 Maisteri M. Valla
 Huoltojohtaja R. Orava
 Lastentarhaintarkastaja T. Särkijärvi
 Rouva A. Riuttu
 Ompelija E. Heiskanen

Porrin tilalle tuli 28.5. alkaen vahtimestari E. Laaksonen.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Järnefelt ja varapuheenjohtajana jäsen Kreander.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 5 valvontapiiriin ja kukin niistä kahteen alueeseen. Alueiden valvojina toimivat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet.

Jaostot ja huoltolaitosten johtokunnat. Vahvistetun sosiaaliohjesäännön mukaisesti huoltolautakunta asetti kertomusvuodeksi seuraavat 12 jaostoa: hallintojaosto, omaisuus- ja korvausjaosto, kuusi huoltojaostoa, alkoholistihuoltojaosto, irtolaishuoltojaosto, työhuoltojaosto sekä kodinperustamis- ja lapsilisäjaosto.

Hallintojaostoon kuului lautakunnan puheenjohtaja Järnefelt puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Kreander varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä huoltolautakunnan asettamien johtokuntien ja huoltolautakunnan toisten jaostojen puheenjohtajat, nimittäin jäsen Päivänsalo kunnalliskodin johtokunnan puheenjohtajana, jäsen Mattila Tervalammen työlaitoksen johtokunnan puheenjohtajana, huoltotoimen toimitusjohtaja Asteljoki omaisuus- ja korvausjaoston puheenjohtajana sekä apulaisjohtajat Toivola ja Lindroos muiden jaostojen puheenjohtajan ominaisuudessaan. Huoltolautakunta määräsi (17.6. 50 §) hallintojaoston jäseneksi näiden lisäksi apulaisjohtaja Y. Salon työhuoltojaoston sekä kodinperustamislain- ja lapsilisäjaoston puheenjohtajan ominaisuudessa.

Omaisuus- ja korvausjaostoon kuului puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Koskinen ja kolmantena jäsenenä lisäjäsen Appelberg.

Huoltojaostoissa I-VI toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudesta valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Hintikainen, toisessa jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Lundén, kolmannessa jaostossa jäsen Stolt ja lisäjäsen Ahlberg, neljännessä jaostossa jäsen Salminen ja lisäjäsen Niklander, viidennessä jaostossa jäsen Seme ja lisäjäsen Tamminen sekä kuudennessa jaostossa jäsen Porkkala ja lisäjäsen Porri.

Alkoholistihuoltojaostoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättynä sekä valittuina jäsen Porkkala ja lisäjäsen Tamminen.

Irtolaishuoltojaostoon kuului puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola sekä jäseninä jäsen Salminen ja lisäjäsen Hintikainen.

Työhuoltojaostoon kuului puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola toukokuun 31 p:ään saakka sekä sen jälkeen apulaisjohtaja Salo ja jäseninä lautakunnan jäsen Björklund ja lisäjäsen Pessi.

Kodinperustamis- ja lapsilisäjaostoon kuului puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola toukokuun 31 p:ään saakka sekä sen jälkeen apulaisjohtaja Salo ja jäseninä lautakunnan jäsen Seme sekä lisäjäsen Saarinen.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

kunnalliskodin johtokuntaan puheenjohtajana Päivänsalo, varapuheenjohtajana Koskinen ja jäsenenä Turunen;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Mattila, varapuheenjohtajana Björklund ja jäsenenä kaupunginagronomi J. Kukkonen; sekä työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Stolt sekä kolmantena jäsenenä Saarinen.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa, hallintojaostossa sekä irtolais- ja alkoholistihuoltojaostoissa oli E. Saastamoinen omaisuus- ja korvausjaostossa, kunnalliskodin johtokunnassa sekä työtupien johtokunnassa W. Elki ja Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa rahatoimenjohtaja E. von Frenckell.

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 12 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 109 asiaa. Hallintojaosto koontui 13 kokoukseen, joissa käsiteltiin kaikkiaan 217 asiaa. Jaostoilla oli kokouksia seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Pykälien luku	Jaosto	Kokouksia	Pykälien luku
I	22	179	Omaisuus- ja korvausjaosto	10	226
II	26	239	Kodinperustamis- ja lapsi-		
III	21	179	lisäjaosto	25	88
IV	25	209	Työhuoltojaosto	27	187
V	28	181	Alkoholistihuoltojaosto	25	537
VI	20	232	Irtolaishuoltojaosto	25	327

Kunnalliskodin johtokunta kokoontui 14 kokoukseen käsitellen niissä 299 asiaa. Tervalammen työlaitoksen johtokunnalla oli 13 kokousta ja pöytäkirjojen pykälää yhteensä 211. Työtupien johtokunta kokoontui 9 kertaa käsitellen 111 asiaa.

II. Tärkeimmät päätökset

Vanhainkodin hallinto. Kun Oulunkylään rakennetun uuden vanhainkodin ensimmäinen hoidokkirakennus oli vuoden loppuun mennessä saatu sisustamis- ja kalustamisvaiheessa niin pitkälle, että laitos oli valmis aloittamaan toimintansa, päätti huoltolautakunta (12.12. 97 §) järjestää vanhainkodin hallinnon siten, että vanhainkodin johtokuntana toistaiseksi tulee toimimaan kunnalliskodin johtokunta ja sen johtajana kunnalliskodin johtaja.

Tulojen huomioonotto köyhäinhoidossa. Huoltolautakunta päätti (28.10. 81 §), että köyhäinhoitoavustuksen suuruutta punnittaessa jätetään avustettavien saamista eläkkeistä, elinkorosta tai muusta tulosta huomioonottamatta seuraavan taulukon osoittamat määrät:

Tulo kuukaudessa	Jätetään huomioimatta
1 - 600 mk	tulo kokonaisuudessaan
601 - 1 000 "	600 mk
1 001 - 1 500 "	650 "
1 501 - 2 000 "	700 "
2 001 - 2 500 "	750 "
2 501 - 3 000 "	800 "
3 001 - 3 500 "	900 "
3 501 - 4 000 "	1 000 "
4 001 - 4 500 "	1 200 "
4 501 - 5 000 "	1 300 "
5 001 - 6 000 "	1 400 "
6 001 -	1 500 "

Avustuskorkeudet. Kun uuden indeksisarjan ravintoa koskeva ryhmäindeksi oli edellisen vuoden lokakuusta, jolloin huoltolautakunta viimeksi vahvisti ravintoavustuskorkeudet, noussut kertomusvuoden syyskuun loppuun mennessä 8.0 %:lla korotti huoltolautakunta (28.10. 81 §) avustuskorkeuksia vastaavasti ja vahvisti kuukausittain jaettavien ravintoavustusten uudet peruskorkeudet normaalitapauksissa joulukuun 1 p:stä alkaen seuraaviksi:

0 - 6 vuotiaille perhetaloudessa eläville	2 150 mk kk:ssa
7 - 10 " " "	2 700 " "
11 - 15 " " "	3 500 " "
16 - 59 " " "	3 800 " "
60 - " " "	4 100 " "
16 - 59 " yksinäisille henkilöille	4 000 " "
60 - " " "	4 300 " "
Ulkona aterioiville henkilöille	200 mk päivässä;

Lisäksi huoltolautakunta päätti näiden normien soveltamisesta:

a) että normeissa määrättyjä summia voidaan kussakin yksityistapauksessa tositarpeen mukaan korottaa sairauden tai muun siihen verrattavan, avustusehdotuksessa perusteltavan syyn nojalla, jolloin seuraavissa sairauksissa lisäerät on yleensä, lääkärin todistuksesta riippuen, määriteltävä seuraavia summia soveltaen: raskaana olevat ja keuhkotuberkuloottiset 750 mk kuukaudessa; sokeritautiset, huonossa kunnossa olevat ja vatsatautiset 550 mk kuukaudessa;

b) että sellaisen kotitehtävissä olevan äidin ravintoavustukseen, jolla on hoidossaan päivittäin vähintään 3 alaikäistä lasta, lisätään 500 mk kuukaudessa;

c) että koko päivän kestävässä säännöllisessä työssä kodin ulkopuolella olevan avustettavan avustusta laskettaessa on hänen ravinnonkulutuksensa määriteltävä siten, että vastaavaan perusravintoavustukseen lisätään 1 000 mk.

Kodinhuoltoavusta perittävät korvaukset. Sosiaaliministeriö oli huoltolautakunnan tekemästä esityksestä päättänyt syyskuun 10 p:nä oikeuttaa Helsingin kaupungin huoltolautakunnan muilta kuin vähävaraaisilta kodinhoitoapua saavilta perheiltä perimään korvausta työtunnilta tai sen osalta harkintansa mukaan, enintään kuitenkin sen määrän, joka saadaan jakamalla kodinhoitajan kuukausipalkka 200:lla. Tämän perusteella huoltolautakunta päätti (28.10. 83 §) ottaa käytäntöön kodinhoitoavusta määrättäviä korvauksia perittäessä normaalitapauksissa sovellettavat ohjetaulukot, joissa normaalityöpäivältä perittävä korvaus vaihteli perheen tulojen ja lapsiluvun mukaan 150 mk:sta 900 mk:aan sekä työtunnilta perittävä korvaus 20 - 110 mk:aan. Jälkimmäistä oli sovellettava silloin, kun kodinhoitaja työskentelee perheessä vain osan päivästä tai kun hän joutuu siellä tekemään ylimääräistä. Lisäksi päätettiin, että taulukoita oli noudatettava yleisohjeena eli siis sellaisinaan ns. normaalitapauksissa. Mikäli kuitenkin huomattavan suuret sairausmenot, erittäin korkea vuokra, muun omaisen kuin lasten huolto, normaalia suuremmat työmatkakustannukset tai muut vastaavat, yleisestä tasosta poikkeavat menot huomattavasti rasittavat perheen taloutta, oli tällaiset menot joko kokonaan tai osittain yksityistapauksessa otettava huomioon tulojen vähennyksenä ja samoin oli jokaisen yli 10 vuotta täyttäneen lapsen osalta tehtävä 500 mk:n vähennys. Niinikään molempien aviopuolisoitten ollessa työssä kodin ulkopuolella oli heidän yhteisistä tuloistaan vähennettävä kohtuulliseksi katsottava määrä kodinhoitoavun korvausta määriteltäessä.

Laitoshoidossa olevien eläkkeenauttajain käyttövarat. Huoltolautakunta päätti (28.10. 82 §), että huoltolautakunnan alaisissa huoltolaitoksissa tai huoltolautakunnan maksusitoumuksella muissa laitoksissa hoidettaville henkilöille, jotka saavat kansaneläkettä, vanhuusavustusta, muita eläkkeitä, elinkorkeita tai muita vastaavia etuuksia, mutta joiden eläke tai muu etuus on siirretty huoltolautakunnalle käytettäväksi henkilön huoltoon, maksetaan, ellei laki, asetus tai kansaneläkelaitos toisin määrää, tammikuun 1 p:stä 1953 kuukausittain heidän omaan käyttöönsä henkilökohtaisia tarpeita varten seuraavat määrät käyttövaroiksi:

Eläke tai etuus kuukaudessa	Käyttövarat kuukaudessa
1 - 550 mk	eläke kokonaisuudessaan
551 - 1 000 "	550 mk
1 001 - 1 500 "	600 "
1 501 - 2 000 "	650 "
2 001 - 3 000 "	700 "
3 001 - 4 000 "	800 "
4 001 - 5 000 "	1 000 "
5 000 mk:sta ylöspäin	
harkinnan mukaan,	
kuitenkin vähintään	1 200 "

Kunnalliskodin hoitopäivämaksut. Kunnalliskodin edellisen vuoden tilinpäätöksen perusteella huoltolautakunta (3.3. 22 §) vahvisti huoltokustannusten perimistoiminnassa v. 1952 noudatettaviksi hoitopäivämaksuiksi seuraavat:

	mk
1) perittäessä korvausta valtiolta ja kunnilta	400
2) " " yksityisiltä korvausvelvollisilta:	
a) Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien hoidosta	150
b) muualla " " "	400
c) kotipaikkaoikeutta vailla olevien hoidosta	400

Lisäksi päätettiin, että jos 2 b ja c kohdissa tarkoitetun huollettavan korvausvelvollinen omainen oli viimeksi tullut hengillekirjoitetuksi Helsingissä, voitiin häneen nähden perimistoiminnassa noudattaa 150 mk:n hoitopäivämaksua, mikäli korkeamman taksan soveltaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Kunnalliskodin huollettavien utteruusrahat. Huoltolautakunta päätti (17.6. 49 §) syyskuun 1 p:stä alkaen otettavaksi käytäntöön uudistetut perusteet utteruusrahojen maksamisessa kunnalliskodin huollettaville. Uudistetussa järjestelmässä pyrittiin entistä paremmin ottamaan huomioon utteruusrahan suuruuden oikeudenmukainen suhde huollettavien suorittaman työn laatuun, määrään ja vaativuuteen nähden ja tämän saavuttamiseksi otettiin käytäntöön seuraava taulukko enimmäismäärineen mutta ilman minimirajoja:

Ryhmä	1. Ammattitaitoa vaativa raskaampi työ:	mk	kk:ssa
	Tähän kuuluvat esim. puusepät, viilaajat, maalarit, verhoilijat, sepät yms.	enintään	3 000
"	2. Ammattitaitoa vaativa kevyempi työ:		
	Ompelijat, kutojat, harjansitojat, räätälit, parturit	"	2 000
"	3. Ammattitaitoa vaativa henkinen työ:		
	Konttorityöt, puhelinkeskuksen hoitajat ym. ..	"	3 000
"	4. Luottamustehtävät:		
	Yö- ja porttivahdit, postinkantajat	"	1 800
"	5. Raskas ruumiillinen työ:		
	Puutarha-, hevos-, hiilitarha- ja paarinkan- totyöt, keittiön ja pesulan apumiehet	"	2 000
"	6. Kevyempi ruumiillinen työ:		
	Keittiöapulaiset, astianpesijät, siivoojat, puutarhakitkettä, pihamiehet, pesuapulaiset...	"	1 000
"	7. Kevyt työ:		
	Huoneen lakaisijat, riipijät, ostoksilla kä- vijät, sukankutojat, vaatteidenpaikkaajat, pöytienkattajat ym. kevyet taloustyöt	"	800
"	8. Työterapeutin järjestämät työt:		
	Varsinaiseen työhön kykenemättömät, joille on järjestetty työtä ajankuluksi tai hoidon vuoksi	"	500

Taulukon soveltamisessa päätettiin noudatettavaksi seuraavia lisäohjeita: Saadaksean korkeimman ryhmässään myönnettävän utteruusrahan on huollettavan oltava kaikkina arkipäivinä kokopäivätyössä ja tehtävä työssä täysin tyydyttävästi ja ahkerasti. Mikäli poikkeustapauksissa joudutaan suorittamaan ylityötä, maksetaan siitä 10 mk tunnilta, kevyestä työstä (ryhmät 6 ja 7) kuitenkin 6 mk tunnilta. Sellaista työtä, joka vie enemmän aikaa kuin 46 viikkotuntia, esim. puhelinkeskuksen hoito, ei käsitellä ylityönä, vaan huomioidaan se utteruusrahaa yleensä arvioitaessa. Utteruusrahaa arvioitaessa on otettava huomioon ei vain työsaavutus vaan myöskin ahkeruus ja yritteliäisyys.

Työpiirteen raha-arvo ja työvelvollisten ylläpitokustannukset Tervalammen työlaitoksessa. Suomen Työlaitosten Keskusliiton suosituksesta ja yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi maan muihin työlaitoksiin verrattuna korotettiin (1.2. 15 §) Tervalammen työlaitoksessa työvelvollisten työpiirteen raha-arvo 40 mk:sta 55 mk:aan sekä heidän ylläpitomaksunsa 200 mk:sta 275 mk:aan hoitopäivältä helmikuun 1 p:stä alkaen.

Vapaaehtoisen alkoholistihuoltotyön tukeminen. Talousarvioon alkoholistihuollon tehostamista varten varatusta määrärahasta huoltolautakunta myönsi (28.4. 34 §) AA-Kotikerholle ja Vapaan alkoholistihuollon kannatusyhdistykselle apurahoina yhteensä 350 000 mk niiden suorittamaa vapaaehtoista alkoholistihuoltotyötä varten.

Lautakunnan ja kaupungin edustajat erinäisissä tehtävissä. Huoltolautakunnan hallintojaosto (3.3. 26 §) valitsi huoltolautakunnan edustajaksi Oulunkylän Vapaan Huollon Säätiön isännistön vv:ksi 1952-54 toimistonhoitaja I. Johanssonin ja hänen varamieheksensä huoltotarkastaja S. Nilssonin. Kaupunginhallitus oli (20.3. 877 §) asettanut kunnalliskodin alueella olevien rakennusten muutostöitä varten suunnittelutoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi määrättiin huoltotoimen toimitusjohtaja A. Asteljoki ja jäseneksi mm. kunnalliskodin johtaja A. Paasivuori. Kaupunginvaltuusto valitsi marraskuun 12 p:nä kaupungin edustajiksi Uudemaan työlaitosliiton liittovaltuustoon varsinaiseksi jäseneksi huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen ja varajäseneksi apulaisjohtaja O. Toivolan.

III. Esitykset

Sosiaaliministeriölle huoltolautakunta teki mm. esityksen:

kodinhoitoavun korvausperusteista. Koska kunnallisen kodinhoitoavun korvausperusteita koskevan sosiaaliministeriön päätöksen edellyttämä 250 mk:n suuruisen enimmäiskorvaus vuorokaudelta eräissä tapauksissa osoittautui liian alhaiseksi, huoltolautakunta päätti tehdä sosiaaliministeriölle esityksen kodinhoitoavun korvausperusteiden muuttamisesta siten

1) että muilta kuin vähävaraisilta kodinhoitoavusta perittävä yleinen 250 mk:n korvaus koskisi ainoastaan normaalia 8 tunnin työpäivää ja että sen ylittävältä työpäivästä saataisiin periä 250 mk:n päiväpalkan mukainen suhteellinen lisäkorvaus sekä

2) että kodinhoitoapua saaneen perheen varallisuudesta riippuen saataisiin poikkeuksellisesti periä enintään 750 mk:aan nouseva korvaus 8 tunnin työpäiviltä ja ylimeneviltä työtunneilta vastaava lisäkorvaus (29.8. 59 §).

Kaupunginhallitukselle huoltolautakunta tai sen hallintojaosto teki seuraavat esitykset:

Kolmen vuoden rakennusohjelma. Kaupunginhallituksen kehoitettua lautakunta laatimaan ehdotuksia oman toimialansa osalta vv. 1953-1955 toteutettavista rakennusyrityksistä huoltolautakunnan hallintojaosto esitti, että huoltolautakunnan osalta toteutettaisiin seuraava rakennusohjelma (Hall.jaosto 14.8. 121 §):

Vuonna 1953:

1) Tervalammen työlaitoksen talousrakennus (rakenteilla, mutta valmistuneen lopullisesti vuoden 1953 aikana).

2) Oulunkylän vanhainkodin II rakennusvaihe (4 hoidokkirakennusta ja 1 henkilökunnan asuinrakennus, yhteiseltä tilavuudeltaan n. 50 000 m³).

3) Kunnalliskodin G-rakennuksen muuttaminen kroonisten sairaalaosastoiksi.

Vuonna 1954:

4) Kunnalliskodin henkilökunnan asuinrakennusryhmä (110-120:lle henkilökuntaan kuuluvalla).

5) Kunnalliskodin A-rakennuksen muuttaminen sairaalaosastoiksi.

6) Kunnalliskodin keittiön uusiminen.

Vuonna 1955:

7) Kunnalliskodin henkilökunnan asuinrakennusryhmä (n. 120:lle henkilökuntaan kuuluvalla).

8) Kunnalliskodin F-rakennuksen kunnostaminen poliklinikaksi ja erityisosastoiksi.

9) Kunnalliskodin B-rakennuksen kunnostaminen erityisosastoiksi.

10) Vanhainkodin rakentaminen Munkkiniemen-Haagan suunnalle (n. 100-150 hoitopaikkaa).

Vanhainkodin rakennussuunnitelman muuttaminen. Kun sairaalapaikkatilanne kaupungissa yleensä ja kunnalliskodin sairaosastoilla oli muodostunut erittäin vaikeaksi, teki huoltolautakunta kaupunginhallitukselle esityksen vanhainkodin toisen rakennusvaiheen rakennussuunnitelman muuttamiseksi siten, että siihen kuuluvista hoidokkirakennuksista yksi suunniteltaisiin sairaosastoiksi sekä että vanhainkodin rakennustoimikunnalle annettaisiin tehtäväksi ryhtyä asian edellyttämiin kiireellisiin toimenpiteisiin. Samalla huoltolautakunta esitti, että kaupunginvaltuuston hyväksymän huoltolaitoskomitean yleissuunnitelman mukaisesti ryhdyttäisiin valmistelemaan vanhainkodin perustamista Munkkiniemi-Haagan tai Malmin suunnalle ja että asemakaavaosastolle annettaisiin tehtäväksi etsiä sitä varten sopiva rakennuspaikka (13.10. 67 §).

Kunnalliskodin Kulosaaren haaraosasto. Kun kaupunki oli ostanut huoltolaitostarkoituksia varten Kulosaaresta erään kiinteistön, jossa loppuksellä oli tarkoitus aloittaa kunnalliskodin haaraosaston toiminta, teki hallintojaosto kaupunginhallitukselle esityksen eräiden virkojen perustamisesta ko. osastoon ja eräistä muistakin järjestelyistä (Hall. jaosto 9.6. 76 §).

Kunnalliskodin haaraosastojen ym. nimet. Huoltolautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että otettaisiin pohdittavaksi kunnalliskodin, sen haaraosastojen, vanhainkodin sekä vanhusten asuntoloiden nimitys ja että asiasta hankittaisiin mm. Helsinki-seuran ehdotus (12.12. 104 §).

Huoltolautakunnan hallintojaosto teki esitykset Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämisestä 30 vuoden palveluksesta huoltoviraston toimistoapulaiselle E. Rundmanille sekä kunnalliskodin viranhaltijoille, työtoiminnan valvoja R. Engblomille, leipoja H. Lehtiniemelle ja pesuapula E. Järviselle sekä hopeisen ansiomerkin myöntämisestä kunnalliskodin viranhaltijoille, pesuapulainen M. Makkoselle ja hoitajatar N. Pircklénille sekä niinkään työtupien viranhaltijoille, työtupien johtaja P. Kiljuselle ja kirjanpitäjä S. Järviselle.

Näiden lisäksi tehtiin kaupunginhallitukselle eräiden virkojen järjestelyä, tilapäistä työvoimaa, määrärahoja sekä vähäisempiä juoksevia asioita koskevia esityksiä.

IV. Lausunnot

Vuoden kuluessa lautakunta antoi eri viranomaisille lukuisia siltä pyydettyjä lausuntoja. Osan näistä käsitteli huoltolautakunta, osan lautakunnan hallintojaosto. Useihin annettuihin lausuntoihin liittyi lisäksi huoltolautakunnan alaisten laitosten johtokunnilta vaaditut lausunnot. Tärkeimmistä lausunnoista mainittakoon seuraavat kaupunginhallitukselle annetut:

Asuntojen hankkiminen vanhuksille. Vt. J. Hakulisen ym. tekemästä aloitteesta, joka koski toimenpiteitä asuntojen hankkimiseksi perheettömille ja työssä tai eläkkeellä oleville vanhuksille, huoltolautakunta esitti (28.4. 35 §), että ko. kysymyksen ratkaisemisessa olisi rinnakkain käsiteltävä ja kehitettävä kaikkia sopiviksi katsottavia muotoja, joita olivat mm. erityiset vanhusten asuntolat, asunto-osakkeiden ostaminen vanhoista kiinteistöistä, sellaisten ehtojen asettaminen rakennuttajille tontin myynnin yhteydessä, että rakennettaviin taloihin olisi varattava tietty määrä vanhuksille tarkoitettuja asuntoja, pienasuntojen varaaminen kaupungin asuntotuotantokomitean toimesta rakennettavista asuintaloista jne.

Vanhusten asuntolat. Maunulaan rakennettavan vanhusten asuntolan piirustuksista hallintojaosto (Hall. jaosto 1.9. 135 §) ilmoitti, ettei sillä ollut huomauttamista piirustuksia vastaan, ja tähdensi, että vaikean asuntopulan vuoksi ko. asuntolan rakentaminen toteutettaisiin kokonaisuudessaan mahdollisimman pian.

Kroonikkojen laitostoito. Huoltolautakunta suositteli (12.12. 106 §) komitean asettamista selvittämään kysymystä siitä, mitkä kroonisen sairanhoidon yhteyteen kuuluvista tehtävistä kuuluvat eri lautakuntien hoitettaviksi sekä laatimaan yhtenäisen yleissuunnitelman kroonikkojen sairanhoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Sairaalamautakunnan esityksestä, joka koski kroonikkojen entistä suuremmassa mitassa tapahtuvaa siirtämistä Kivelän ja Marian sairaaloista huoltolautakunnan alaisiin laitoksiin, antoi myös hallintojaosto lausuntonsa (Hall. jaosto 4.2. 13 §).

Kiinteistön ostaminen huoltolaitostarkoituksiin. Kulosaaressa sijaitsevan, kaupungin ostettavaksi tarjotun kiinteistön hankkimista koskevassa asiassa huoltolautakunta (1.2. 16 §) totesi, että ko. toimenpide tulisi helpottamaan eräitä sisäisiä järjestelyjä kunnalliskodissa tehdessään mahdolliseksi n. 20-25 virkeämmän hoidokin sijoittamisen ko. kiinteistöön, minkä vuoksi huoltolautakunta puolsi kiinteistön ostamista.

Kunnalliskodin henkilökunnan asutokysymys. Vt. Bruunin ym. aloitteesta kunnalliskodin hoitopaikkojen lisäämiseksi antamassaan lausunnossa huoltolautakunta (12.5. 38 §) totesi, että aloitteesta tehty ehdotus ei ollut uusi ja tähdensi sitä, että aloitteessa tarkoitettuja toimenpiteitä oli pidettävä vain väliaikaisina osaratkaisuuina ja että erityisen henkilökunnan asuinrakennuksen aikaansaamista kunnalliskotiin oli pidettävä välttämättömänä ja kiireellisenä.

Tervalammen työlaitoksen keittiö- ja talousrakennuksen piirustukset. Arkkitehtitoimisto Salmio-Toiviainen & Toiviaisen laatimia Tervalammen työlaitoksen uuden keittiö- ja talousrakennuksen pääpiirustuksia koskevassa lausunnossaan huoltolautakunta (17.6. 48 §) puolsi piirustusten hyväksymistä ja ehdotti samalla, että louhimis- ja maanpoistotöihin saataisiin ryhtyä heti piirustusten tultua hyväksytyksi.

Vapaiden huoltojärjestöjen avustusanomuksista antoi huoltolautakunta tai sen hallintojaosto kaupunginhallitukselle useita lausuntoja.

Tervalammen maatilan tarkastus. Kaupunginreviisorin pyydettyä lausuntoja Tervalammen maatilalla suoritettun tarkastuksen perusteella laadittua tarkastuskertomuksesta, josta kävi ilmi, että tarkastajalla ei ollut ollut aihetta erityisiin huomautuksiin, mutta että hän oli suositellut eräitä organisatorisia järjestelyjä ja henkilökunnan lisäämistä hoidokkien lukumäärän kasvamisen vuoksi; huoltolautakunta (12.12. 95 §) totesi, että esitetyt kysymykset olivat jatkuvasti olleet työlaitoksen johtokunnassa käsiteltävinä ja että niiden johdosta jo oli tehty esityksiä kaupungin päätäville hallintoelimille.

Muut lausunnot. Eri jaostojensa toimesta huoltolautakunta antoi viranomaisille ja yksityisille huoltojärjestöille tuhansia yksityisiä henkilöitä ja huollonsaajia koskevia lausuntoja. Eniten pyysi näitä lausuntoja kansaneläkelaitos.

B. Huoltoviraston ja huoltolaitosten toiminta

I. Henkilökunta, huoneistot, kansliatyö

Henkilökunta. Huoltoviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että kaupunginhallitus valitsi viraston kolmanneksi apulaisjohtajaksi varatuomari Y. Salon, työ- ja opintohuoltaja A.-L. Levento siirtyi lastensuojeluvirastosta huoltovirastoon ja notaareiksi valittiin varatuomarit K. Keskinen ja S. Vaismaa. Niinikään on mainittava, että työhuoltotoimiston koko henkilökunta siirrettiin vuoden alussa lastensuojeluvirastosta huoltovirastoon. Eläkkeelle siirtyivät huoltoviraston viranhaltijoista kanslianhoitaja E. Johansson palveltuaan virastossa 43 vuotta sekä huoltotarkastajat S. Kaartinen ja N. Sederholm.

Huoltolaitosten henkilökunnassa tapahtui seuraavat tärkeimmät muutokset: kunnalliskodin johtajaksi valittiin apulaisjohtaja A. Paasivuori ja apulaisjohtajaksi työtoiminnan valvoja R. Engblom, Tervalammen työlaitoksen johtajaksi valittiin maatalous- ja metsätieteen kandidaatti V. Laajarinne ja apulaisjohtajaksi sosionomi A. Laukas, työtupien johtajaksi valittiin sosionomi L. Erikäinen ja uuden vanhainkodin tp. taloudenhoitajaksi filosofian maisteri Y. Lehmus. Eläkkeelle siirtyi työtupien johtaja P.E. Kiljunen.

Huoneistot ym. Huoltotoimistot pidettiin yleisöä varten avoinna arkipäivisin klo 10-13, paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 10-12. Eri-tyshuoltoa hoitavilla toimistoilla, kuten alkoholisti- ja irtolaishuoltotoimistolla oli päivävastaanottojen ohella lisäksi määräpäivinä ilta-vastaanottoja.

Huoltoviraston huoneistojen käytöstä mainittakoon, että huoltovirastoon oli noin puolen vuoden ajaksi sijoitettu myös tilapäinen vanhuusavustustoimisto.

Toimistotyö. Köyhäinhoitoa, sotilasavustuksia yms. varten asetettujen huoltotoimistojen huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 22 473 kotikäyntiä huoltotapausten tutkimiseksi. Toimistonhoitajat toimittivat edellisten lisäksi 325 tarkistuskäyntiä avustuksensaajien luona. Toimistojen huoltosisaret suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä lapsia, sairaita, vanhuksia tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erityishuoltoa. Huoltosisarten täten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 14 315.

Rekisteritoimistossa pidetyn avunsaajain keskusrekisterin henkilökorttien lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 7 476 kortilla, joten rekisteri vuoden päätyttyä sisälsi kaikkiaan 190 745 korttia. Henkilöasiakirjavihkojen eli ns. aktien luku kasvoi 4 425 ja oli niiden kokonaismäärä vuoden lopussa 174 144. Toimistossa käsiteltiin vuoden aikana 3 958 sairala hoitoa koskevaa anomusta, joiden johdosta annettiin maksusitoumus sairaaloihin 2 049 tapauksessa ja 494 tapauksessa varattomuustodistus. Kansaneläkelaitoksen lausuntopyyntöjä eläkehakemuksista käsitteli toimisto 4 505 antaen niistä tarvittavat lausunnot. Rekisteritoimiston huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 3 119 tutkimuskäyntejä. Rekisteritoimistossa laadittiin lisäksi huoltotoimintaa valaisevat tilastolliset katsaukset sekä koottiin niitä varten tarvittava aineisto.

Kodinperustamislainatoimistossa otettiin vastaan 933 laina-anomusta. Asiakkaiden käyntejä oli toimistossa 5 034.

Lapsilisätoimisto suoritti sille saapuneiden lapsilisäilmoitusten perusteella lapsilisälain mukaiset lapsilisät niihin oikeutetuille nosta-jille, joiden luku vuoden viimeisenä neljänneksenä oli 53 343 (edellisen vuoden vastaavana aikana 54 034). Näiden lisäksi lastensuojelulautakunta ja huoltolautakunta nostivat lapsilisän huostassa tai laitoksissa hoidettavina olevien lasten osalta.

Kodinhoitotoimistoon tehtiin kaikkiaan 2 583 pyyntöä kodinhoitoavun saamiseksi. Muille kuin vähävaraisille annetusta kodinhoitoavusta toimisto peri kodinhoitomaksuja yhteensä 1 546 312 mk.

Työhuoltotoimisto hoiti sotaorpojen työhuoltoon, ammattiopintojen avustamiseen ja invalidihuoltoon kuuluvat tehtävät ja teki niissä so-

siaaliministeriölle esityksiä tai antoi ministeriölle lausuntoja yhteensä 1 805 sekä laati 4 650 maksuosoitusta. Toimiston huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 1 744 kotikäyntiä.

Irtolais- ja alkoholistihuoltotoimistossa ilmoitettiin tai muuten tuli sen tietoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 281 uutta irtolaistapausta, 991 uutta alkoholistitapausta sekä 534 uutta ns. raittiushuoltotapausta (laki juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa). Toimiston huoltotarkastajat saivat tutkittavakseen kaikkiaan 10 740 tapausta, joista suuri osa oli ns. vanhoja tapauksia. Tutkimuksia, kuulusteluja ja puhutteluja suorittivat huoltotarkastajat näissä tapauksissa yhteensä 31 745. Alkoholistien lähettämistä alkoholihuoltoloihin koskevia esityksiä kanslia teki 406. Yksityiskohtainen selvitys vuoden aikana irtolaishuollossa olleista 875 henkilöstä, alkoholistihuollossa olleista 3 620 henkilöstä sekä raittiushuoltolain kohteina olleista 765 henkilöstä on edempänä luvuissa Irtolaislakiin perustuva huolto, Alkoholistilakiin perustuva huolto ja Raittiushuolto.

Asiamiesosaston eri toimistojen suorittamista tehtävistä mainittakoon seuraavat tärkeimmät numerotiedot:

Yleinen toimisto, jota tehtäviensä laadun mukaan nimitetään tavallisesti omaisuus-toimistoksi, hoiti päätyönään täyteen huolenpitoon otettujen henkilöiden holhousasiat ja heidän omaisuutensa haltuunottoon, hoitoon ja rahaksimuuttoon liittyvät monipuoliset tehtävät, joiden yhteydessä on lautakunnan puolesta jouduttu runsaasti mm. esiintymään oikeusistuimissa. Vuoden aikana oli toimiston hoidettavana kaikkiaan 1 728 henkilön omaisuusasioita, joista 758 oli uusia, kertomusvuoden aikana vireillepantuja ja joista seuraavaan vuoteen siirtyi 1 234 muiden tultua vuoden kuluessa loppuunhoidetuiksi. Toimistossa pidetyn holhouskortiston mukaan oli holhouksessa vuoden alussa 870 henkilöä ja lopussa 863 henkilöä.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-toimisto esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 1 840 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 1 531 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 956, joista 796 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireillä olevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitettyiksi 698, joista 582 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-toimistoon saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka koskivat 1 347 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 2 424:ään.

Valtiontapauksen eli D-toimisto haki korvauksia valtiolta huoltolakien nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan kaikkiaan 1 220 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 370 köyhäinhoitoa, 34 lastensuojeluhoitoa ja 7 molempia, 443 tapauksessa oli kysymys sotasiirtolaishoidosta ja 452 tapauksessa siirtoväkeen kuuluville annetusta huollosta. Näiden lisäksi 509 tapauksessa oli kysymys kansaneläkkeen lisäeläkkeiden kunnanosuuksien korvaamisesta kotipaikkaoikeussäännösten mukaisesti. Edelleen toimisto haki korvausta 404 henkilölle sotilasavustuslain nojalla myönnetystä huoltoavustuksesta.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-toimisto velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 10 797 avunsaajapäähenkilölle annetusta avustuksesta, joista 5 886 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa sekä loput 4 911 tapausta lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 2 781, joista 2 003 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 2 061 tapausta, niistä huoltolautakunnan 1 516 ja lastensuojelulautakunnan 545. Työlaitokseen toimisto lähetti työllään annettua köyhäinhoitoa korvaamaan 29 miestä ja yhden naisen. Tässä on syytä huomauttaa, että yksityisiin maksuvelvollisiin kohdistuva perimistöiminta tapahtuu toiminnan uudelleenjärjestelyn jälkeen pääasiassa huoltotoimistoissa L-toimiston valvomana. Toimistossa toimivat seuraa-

vat erikoistyyryhmit: lastensuojeluhoidosta aiheutuvia korvauksia perivä ns. Is-ryhmä, oikeudenkäynti- ja tutkimusasiain ryhmä, joka mm. hoitaa yksityisiä maksuvelvollisia vastaan kohdistettavat lainhakuasiat, työläitokseen toimittamiset jne. sekä ns. eläkeasiainryhmä, joka hoitaa huoltolautakunnalle kansaneläkkeistä aiheutuvat ja lautakunnalle maksettavaksi määrättyjä ja välitettäviä eläkkeitä koskevat asiat.

II. Huoltotoimenpiteet ja huoltoa saaneet

a. Köyhäinhuoltolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avustuksensaajia oli yhteensä 9 397 henkilöä eli 2.4 % kaupungin hengille kirjoitetun väestön keskiväkiluvusta. Miehiä oli tästä luvusta 3 088, naisia 6 009 ja alle 16-vuotiaita lapsia 300. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaislukumäärässä lisäystä 654 henkilöä eli 7.5 %.

Tilapäistä avustusta eli yksinomaan kotiaavustusta vuoden aikana alle 2 500 mk saaneita oli 772 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verrattuna merkitsi 154 henkilön eli 24.9 %:n lisäystä. Laskemalla molemmat edellä olevat avustuksensaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 10 169 henkilöä.

Näiden lisäksi tuli kotiin annetuista varsinaisista kotiaavustuksista välillisesti osallisiksi 3 316 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 589 ja lapsia 2 727. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan yhteissummaksi 13 485, joka henkilöluo osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulleiden koko määrän.

Yllä esitettyihin lukuihin sisältyvät erillään pidettävänä ryhmänä on vielä mainittava muissa kunnissa avustetut, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 1 347 sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 44 henkilöä. Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä vv. 1943-52 absoluuttisesti sekä suhteessa kaupungin hengille kirjoitetun väestön keskiväkilukuun osoittaa seuraava vertailu:

	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat	6 972	6 259	6 587	7 698	7 281	7 432	8 628	8 629	8 743	9 397
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	7 672	6 768	7 049	8 106	8 385	8 326	9 782	9 475	9 361	10 169
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	8 939	7 677	8 130	10 192	10 481	10 390	12 714	12 363	12 151	13 485
	%:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat	2.7	2.4	2.4	2.3	2.0	2.1	2.4	2.3	2.3	2.4
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	3.0	2.6	2.6	2.4	2.3	2.3	2.7	2.6	2.5	2.6
Varsinaiset + tilapäiset + välillisesti avustetut	3.5	2.9	2.9	3.0	2.9	2.9	3.5	3.3	3.2	3.5

Seuraavassa esitetään yksityiskohtaisempia selvityksiä tärkeimmistä avunsaajien ryhmästä, varsinaisista avunsaajista. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 80.1 % syntynyt muualla paikkakunnalla kuin Helsingin kaupungissa. Maalaiskunnissa oli syntynyt 59.2 %, maamme kaupungeissa 35.6 %, maamme kauppaloissa 0.7 % ja ulkomailla 4.5 %. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16-vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä syntyneitä	2 387	5 118	26	7 531
%:na varsinaisista avunsaajista	77.3	85.2	8.7	80.1

Siten siis yli 3/4 miehistä ja runsaasti 4/5 naisista ei kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön, kun sen sijaan lapset, vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, olivat helsinkiläissyntyisiä. Kertomusvuonna tässä suhteessa ilmenevä tilanne ei sanottavasti poikennut edellisistä vuosista.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 2 006 henkilöllä eli 21.3 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tai riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	614	1 330	62	2 006
%:na varsinaisista avunsaajista	19.9	22.1	20.7	21.3

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista on vv. 1943-52 kehittynyt seuraavasti:

	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	1 434	1 314	1 590	1 834	1 625	1 693	1 890	1 847	1 961	2 006
%:na varsinaisista avunsaajista	20.6	21.0	24.1	23.8	22.3	22.8	21.8	21.4	22.4	21.3

Helsingin kaupungissa avustettujen ns. ulkokuntalaisten ja valtion tapausten osuus muodosti siten runsaan viidenneksen kaikista varsinaisista köyhäinhoidon avunsaajista.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli hallitsevassa asemassa sairaus, kivullosuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 62.7 %, josta mielisairaus 18.9 %, tuberkuloosi 6.6 %, vajaamielisyys 1.5 %, nivelreumatismi 1.3 %, raajarikkoisuus 0.6 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 33.4 %. Suuruusjärjestyksessä toisella sijalla esiintyi syynä vanhuudenheikkous 21.4 %:lla ja seuraavina riittämätön ansio 2.4 %:lla, työttömyys 2.3 %:lla, huolehtiminen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1.4 %:lla, elatusvelvollisuuden laiminlyönti 1.3 %:lla, synnytys 1.2 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 1.1 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.7 %:lla, aviopuolison kuolema 0.4 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 5.1 %:lla. Eri syyryhmät muuttuivat edelliseen vuoteen verraten vain aivan vähäisessä määrässä. Eri sukupuolien osalta eroaa useimpien syyryhmien suhteellinen osuus toisaalta miesten ja toisaalta naisten kohdalla suhteellisen vähän. Kuitenkin on toisaalta merkittävä, että muutamissa syyryh-

missä sukupuolien välinen ero oli varsin tuntuva: vanhuudenheikkous esiintyi syynä naisilla 28.2 %:lla, mutta miehillä vain 7.9 %:lla, kun taas tuberkuloosi oli syynä miehistä 13.7 %:lla ja naisista vain 2.9 %:lla sekä muu sairaus miehillä 40.3 %:lla ja naisilla 29.8 %:lla. Aviopuolison perheensä jättäminen, huolehtiminen aviottomista lapsista ja synnytys esiintyi syynä yksinomaan naisten kohdalla.

Ryhmittämällä eri syyryhmät muutamiksi suuremmiksi ryhmiksi havaitaan, että eri syyryhmien suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna on kymmenvuotiskautena 1943-52 kehittynyt seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Vanhuudenheikkous....	28.6	30.8	27.4	25.4	26.5	22.5	20.3	22.1	22.0	21.3
Mielisairaus ja vajaamielisyys.....	23.0	24.3	23.4	21.8	23.4	22.5	20.2	20.4	20.9	20.4
Muut sairaudet 1).....	37.4	34.9	39.0	40.5	38.9	42.7	44.2	43.9	43.4	42.3
Aviopuolison kuolema.	0.1	0.2	0.1	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.4
Perheen suurilukui- suus	0.5	0.4	0.4	0.6	0.9	1.0	0.7	0.8	0.9	0.7
Epäsosiaalinen elä- mäntapa 2).....	6.0	4.1	5.0	6.3	6.4	6.5	7.1	6.7	7.6	8.7
Työttömyys	0.3	0.7	1.1	1.2	0.9	0.8	2.5	1.4	1.0	2.3
Muut syyt 3).....	4.1	4.6	3.6	4.0	2.7	3.7	4.8	4.5	4.0	3.9
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Eri ikäryhmissä vaihteli erilaisten syiden suhteellinen osuus kerto-
musvuonna suuresti. Niinpä sairaus ja mielisairaus olivat hallitsevina
avuntarpeen syinä alle 65-vuotiaiden ikäryhmissä, kun taas yli 65-vuotiai-
den pääasiallisimpana syynä oli ollut vanhuudenheikkous. Erikseen on li-
säksi huomattava, että 20-29 vuotiaiden kohdalla epäsosiaalisen elämänta-
van osuus syynä oli melkoisen suuri, lähes 1/3. Seuraava taulukko osoit-
taa lähemmin avuntarpeen syiden suhteellisen osuuden eri ikäryhmissä.

Avuntarpeen syy	16-19 %	20-29 %	30-39 %	40-49 %	50-59 %	60-64 %	65- %
Vanhuudenheikkous	-	-	-	-	-	-	60.4
Mielisairaus ja vajaamielisyys	24.6	21.6	24.3	28.4	28.2	23.1	10.6
Muut sairaudet	39.6	37.8	44.0	49.7	60.6	67.6	25.8
Aviopuolison kuolema	-	0.3	0.3	0.7	0.5	0.4	0.2
Perheen suurilukuisuus	-	0.5	2.0	1.6	0.5	-	-
Epäsosiaalinen elämäntapa	19.8	32.6	18.9	10.7	3.6	2.5	0.3
Työttömyys	4.7	3.2	4.1	4.1	2.8	2.0	0.4
Muut syyt	11.3	4.0	6.4	4.8	3.8	4.4	2.3
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli lapsen sairaus tai
viallisuus 20.7 %:lla, vanhemmista johtuva seikka 79.0 %:lla ja jokin
muu syy 0.3 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on myös selvitetty avuntarpeen pääsyy
ohella vaikuttava lisäsy, milloin se on katsottu niin huomattavaksi, et-
tä se oleellisesti vaikuttaa avustuksen tarpeeseen. Huomioon otettava li-
säsy esiintyi 2 243 henkilön kohdalla, joista 1 071:llä oma tai perhees-
sä esiintynyt sairaus, kivullosuus tai muutoin vähentynyt työkyky,
374:llä riittämätön ansio, 265:llä juoppous tai muu epäsosiaalinen elä-
mäntapa tai sen seurauksena sekä 142:llä perheen suuruus, muiden lisäsyiden
esiintyessä harvemmin.

- 1) Erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky.
- 2) Avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja
irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen, elatusvelvollisuuden laimin-
lyönti ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys.
- 3) Riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat jaetaan laitoksissa olleisiin, sijoituskodeissa yksityishoitoa saaneisiin ja kotiaivustusta nauttineihin, mutta on osa heistä saanut kahdessa muodossa annettua köyhäinhoitoa. Tämän mukaan ryhmittyvät varsinaiset avustuksensaajat seuraavasti:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1 286	2 386	276	3 948
" yksityishoidossa olleita ...	3	2	-	5
" kotiaivustusta saaneita	1 060	2 630	16	3 706
Laitoshoidon lisäksi kotiaivustusta saaneita	739	991	8	1 738
Yhteensä	3 088	6 009	300	9 397

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa huoltotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiaivustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelma:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Laitoksissa olleita	2 025	3 377	284	5 686
Yksityishoidossa olleita	3	2	-	5
Kotiaivustusta saaneita	1 060	2 630	16	3 706
Yhteensä	3 088	6 009	300	9 397

Laitoshoidon joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiaivustuksen ohella oli siis saanut 5 686 henkilöä eli 60.5 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 63.6 %) ja yksinomaan kotiaivustusta 39.4 % (edellisenä vuonna 36.3 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 (edellisenä vuonna 0.1 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. V. 1937 aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuivat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeytymättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeytymättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1952 aikana saaneista henkilöistä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllinen	1 345	3 507	6	4 858
Lyhytaikainen	1 743	2 502	294	4 539
Yhteensä	3 088	6 009	300	9 397

Suurimmalla osalla eli 51.7 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus säännöllistä. Miehet ja naiset erosivat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä vain 43.6 %, mutta naisista 58.4 % sai säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 2.0 %:n saadessa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta.

Avunsaajien siviilisäädty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 43.5 %, naimisissa olevia 24.6 %, eronneita 10.7 % ja leskiä 21.2 %. Miehet ja naiset ryhmittyivät varsin eri tavoin siviilisäädtyynsä nähden: kun miehistä oli naimattomia 39.1 %, naimisissa olevia 41.7 %

1) Kotiaivustusta saaneisiin lapsiin nähden huomattakoon, että kotiaivustus heidän kohdallaan on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä sairaanhoitovälineitä tms.

1) Lasten osalta kotiaivustus etupäässä käsitti heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

ja leskiä 7.3 %, oli naisista naimattomia 45.7 %, vajaa kolmasosa 28.3 % oli leskiä ja vain 15.8 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 11.9 % ja naisista 10.2 %. Syntyperän mukaan oli alle 16-vuotiaista varsinaisista avunsaajista 82.0 % aviosyntyisiä, 17.7 % aviottomia ja yhden syntyperä oli tuntematon. Isä oli kuollut 28 avustetulta lapselta ja 26 lapsen isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista 96.8 % oli 16 vuotta täyttäneitä ja vain 3.2 % alle 16-vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakautuminen eri ikäryhmiin oli seuraavan taulukon mukainen:

I k ä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16 - 19 v.	43	1.4	63	1.1	106	1.2
20 - 29 "	305	9.9	587	9.8	892	9.8
30 - 39 "	538	17.4	686	11.4	1 224	13.5
40 - 49 "	734	23.8	800	13.3	1 534	16.9
50 - 54 "	349	11.3	361	6.0	710	7.8
55 - 59 "	263	8.5	430	7.2	693	7.6
60 - 64 "	263	8.5	459	7.6	722	7.9
65 - 69 "	214	6.9	651	10.8	865	9.5
70 - "	379	12.3	1 972	32.8	2 351	25.8
Yhteensä	3 088	100.0	6 009	100.0	9 097	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikka-oikeus ei enää muutu, oli yli puolet eli 50.9 % kaikista täysikasvuista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 58.4 %, mutta miesten kohdalla 36.2 %. Vanhuuden rajaksi tavallisesti määritellyn 65 vuotta oli avunsaajista sivuuttanut 35.4 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 40-49 ja 30-39 tehden vastaavasti 16.9 % ja 13.5 %. Miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavasti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 40-49 23.8 % ja 30-39 17.4 %, naisista vastaavasti 13.3 % ja 11.4 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryhmiin seuraavasti:

A m m a t t i	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	85	2.8	127	2.1	212	2.3
Maanviljelystä ja sen sivuelinkeinoja harjoittavia..	35	1.1	69	1.1	104	1.2
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	224	7.3	683	11.4	907	10.0
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	215	7.0	453	7.5	668	7.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 164	37.7	1 370	22.8	2 534	27.9
Muita työntekijöitä	998	32.3	1 315	21.9	2 313	25.4
Merimiehiä ja kalastajia...	84	2.7	13	0.2	97	1.1
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa...	79	2.6	113	1.9	192	2.1
Yksityisten palvelijoiden...	1	0.0	1 139	19.0	1 140	12.5
Muun elinkeinon harjoittajia	35	1.1	182	3.0	217	2.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia..	168	5.4	545	9.1	713	7.8
Yhteensä	3 088	100.0	6 009	100.0	9 097	100.0

Kuten edellisinkin vuosina esiintyneet suurimpina ryhminä tehdas-ym. ammattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät yms. ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteen-
sä yli puolet kaikista täysikasvuista avunsaajista, erikseen miehistä oli näiden ryhmien osuus 7/10, naisista vajaa puolet. Merkille pantava on lisäksi naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli melkein viidesosa kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitetty vanhempiensa ammatin mukaan, aviosyntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas-ym. ammattityöntekijöitä 50.3 % ja muita työntekijöitä 28.3 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa alivan vähäinen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloja koskeva selvitys¹⁾ osoittaa: 2 366 avunsaajaa asui yhden huoneen asunnoissa, 938 kahden huoneen asunnoissa sekä 323 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 1 589 ja yömajoissa 396 henkilöä, loput olivat laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tuntemattomat. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ole tietoa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asunnoissa asui 42.2 %, kahden huoneen 16.7 %, kolmen ja useamman huoneen asunnoissa asui 5.7 %, asukkeina 28.3 % sekä yömajoissa 7.1 %.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avustusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoidtoa saaneista yleensä sekä huoltolautakunnan omista laitoksissa olleista erikseen, yksityishoidossa olleista ja kotiavustusta saaneista.

Laitoshoidto

Köyhäinhuoltolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 2 025 miestä, 3 377 naista ja 284 alle 16-vuotiasta lasta eli kaikkiaan 5 686 henkilöä (edellisenä vuonna 5 557).

Laitoshoitopäivien kokonaislukumäärä oli heidän kohdallaan 1 134 499 (edellisenä vuonna 1 062 376), joten laitoksissa ollutta henkilöä kohden tuli keskimäärin 199.5 huoltopäivää (edellisenä vuonna 191.2).

Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat erilaisten laitosten kesken.

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden²⁾ ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1952

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naiisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	2 025	3 377	5 402	369 593	733 867	1 103 460	204.3
Kaupungin omat laitokset ..	1 741	2 461	4 202	322 052	567 089	889 141	211.6
Huoltolautakunnan alaiset..	509	835	1 344	120 513	230 782	351 295	261.4
Kunnalliskoti	444	835	1 279	114 221	230 782	345 003	269.7
Tervalammen työlaitos ...	70	-	70	6 292	-	6 292	89.9
Sairaalat	786	734	1 520	58 663	39 308	91 971	60.5
Marian sairaala	281	275	556	7 600	8 282	15 882	28.6
Kivelän sairaala	198	310	508	9 826	17 290	27 116	53.4
Tuberkuloosisairaala	279	90	369	32 984	11 499	44 483	120.6
Auroran sairaala	53	41	94	1 239	848	2 087	22.2
Malmin sairaala	37	55	92	1 014	1 389	2 403	26.1
Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit	533	981	1 514	148 876	296 999	445 875	294.5
Nikkilän sairaala	443	823	1 266	138 630	272 667	411 297	324.9
Kivelän sairaala	96	136	232	10 246	19 579	29 825	128.6
Keskuskodit	-	51	51	-	4 753	4 753	93.2
Muiden omistamat laitokset	363	1 039	1 402	47 541	166 778	214 319	152.9

1) Ks. tämän kertomuksen taulukko-osassa olevaa selvitystä.

2) Kahdessa tai useammassa laitoksessa esiintyvä hoidettu on otettu summaan vain kerran.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Vanhainkodit ja turvakodit	20	423	443	4 760	89 959	94 719	213.8
Vanhainkoti Altenheim ...	-	8	8	-	2 744	2 744	343.0
" Annikoti	-	1	1	-	31	31	31.0
" Aurinko	1	6	7	366	1 557	1 923	274.7
" De gamlas hem	-	9	9	-	3 020	3 020	335.6
" Et. ruots. seurakunnan	-	1	1	-	274	274	274.0
" Helenahemmet	-	3	3	-	506	506	168.7
" Hemgården ...	-	4	4	-	1 162	1 162	290.5
" Iltala	-	3	3	-	749	749	249.7
" Kanerva	-	13	13	-	4 727	4 727	363.6
" Kylänpää	-	17	17	-	4 692	4 692	276.0
" Käpyrinne ...	1	14	15	330	3 382	3 712	247.5
" Lugnet	-	11	11	-	3 554	3 554	323.1
" Maria yhdis-	-	-	-	-	-	-	-
tyksen	-	28	28	-	9 055	9 055	323.4
" Rouvasväen-	-	6	6	-	2 134	2 134	355.7
yhdistyksen..	-	-	-	-	-	-	-
" Ruotsalaisen	-	-	-	-	-	-	-
metodistiseu-	-	-	-	-	-	-	-
rakunnan	-	4	4	-	1 464	1 464	366.0
" Seurakuntien	-	79	79	-	24 023	24 023	304.1
" Sjömansro ...	3	-	3	954	-	954	318.0
" Syysaurinko..	1	3	4	366	748	1 114	278.5
" Taloustyönte-	-	-	-	-	-	-	-
kijäin yhdis-	-	-	-	-	-	-	-
tyksen palve-	-	-	-	-	-	-	-
lijatarkoti..	-	9	9	-	2 510	2 510	278.9
" Venäläisten..	6	41	47	2 172	12 293	14 465	307.8
" Vesper	-	1	1	-	183	183	183.0
Lepokoti Kaisankoti...	-	8	8	-	161	161	20.1
" Koivula	-	1	1	-	21	21	21.0
" Lepopirtti...	5	12	17	116	268	384	22.6
" Päiväkumpu...	-	1	1	-	122	122	122.0
" Rajalan	-	1	1	-	90	90	90.0
" Vivamo	1	-	1	20	-	20	20.0
" S. Virtasen..	-	1	1	-	42	42	42.0
Invalidikoti Kyyhkylä ...	1	-	1	70	-	70	70.0
Nummelan luentaishoitola	-	1	1	-	27	27	27.0
Seurakuntien nuorisokoti	-	1	1	-	366	366	366.0
Töölön seurakunnan kesä-	-	-	-	-	-	-	-
koti	-	1	1	-	60	60	60.0
Aitienkoti Ensikoti	-	53	53	-	3 706	3 706	69.9
Pippingskjöldin hoitola..	-	58	58	-	3 316	3 316	57.2
Emmauskoti	-	32	32	-	1 383	1 383	43.2
Kuhankosken tyttökoti ...	-	2	2	-	550	550	275.0
Hovin koulukoti	1	-	1	366	-	366	366.0
Sokeainkoululu	-	1	1	-	366	366	366.0
S. Söderlundin lastenkoti	-	1	1	-	307	307	307.0
Kuuromykkäkoti Ävik	-	1	1	-	366	366	366.0
Työkodit ja siirtolat	1	28	29	352	1 465	1 817	62.7
Rajamäen työsiirtola	1	-	1	352	-	352	352.0
Turvakoti Väinölä	-	28	28	-	1 465	1 465	52.3
Sairaalat, parantolat yms.	229	472	701	8 425	16 456	24 880	35.5
Helsingin yleisen sairaa-	-	103	103	-	1 362	1 362	13.2
lan synnytysosasto	-	-	-	-	-	-	-
Helsingin yleisen sairaa-	100	199	299	2 552	4 408	6 960	23.3
lan muut osastot	-	28	28	-	332	332	11.9
Kätilöopisto	1	4	5	148	431	579	115.8
Allergia sairaala	-	1	1	-	16	16	16.0
Radiumkoti	89	79	168	2 503	1 768	4 271	25.4
Suomen Punaisen Ristin	-	-	-	-	-	-	-
sairaala	1	-	1	21	-	21	21.0
Suomen Punaisen Ristin	3	-	3	139	-	139	46.3
Plastiikkasairaala	14	12	26	448	420	868	33.4
Tilikka	1	2	3	18	450	468	156.0
Työterveyslaitos	-	-	-	-	-	-	-
Betania sairaskoti	-	-	-	-	-	-	-

L a i t o s	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naiasten	Yhteensä	
Salve sairasaputoimisto..	1	6	7	7	100	107	15.3
Kotivalli	-	1	1	-	91	91	91.0
Diakonissalaitos,							
"Betel" Lahti	-	1	1	-	91	91	91.0
Kuopion lääninsairaala...	1	-	1	24	-	24	24.0
Nurmijärven kunnansairaa-							
la	-	1	1	-	6	6	6.0
Porvoon sairaskoti	-	1	1	-	18	18	18.0
Vihdin sairaala	-	1	1	-	366	366	366.0
Västra Nylandssjukhus ...	1	-	1	5	-	5	5.0
Erilaiset keuhkotautipa-							
rantolat	4	4	8	309	631	940	117.5
Karkun parantola	-	1	1	-	18	18	18.0
Heinolan reumasairaala ..	2	8	10	69	612	681	68.1
Invalidisäätiön huolto-							
laitos	9	3	12	864	185	1 049	87.4
Helsingin sairaskoti	-	7	7	-	2 531	2 531	361.6
Veikkolan parantola	9	24	33	952	2 155	3 107	94.2
Kaatumatautisten hoitolat	1	2	3	366	464	830	276.7
Mielisairashoitolat	116	197	313	34 004	58 899	92 903	286.8
Kammion sairaala	-	4	4	-	1 126	1 126	281.5
Lapinlahden sairaala	7	10	17	354	405	759	44.6
Niuvanniemen sairaala ...	1	2	3	266	732	998	332.7
Pitkänleimen sairaala	1	4	5	366	1 139	1 505	301.0
Kellokosken sairaala	38	60	98	11 879	19 170	31 049	316.8
Rauhan mielisairaala	-	1	1	-	92	92	92.0
Harjavallan piirimieli-							
sairaala	1	1	2	366	366	732	366.0
Tammisaaren piirimieli-							
sairaala	37	71	108	10 009	20 574	30 583	283.2
Uudenkaupungin piirimie-							
lisairaala	-	20	20	-	7 146	7 146	357.3
Vaalialan tylsämielisten							
lasten hoitola	9	7	16	2 948	2 445	5 393	337.1
Helsingin Diakonissalait-							
oksen Rinnekoti	19	17	36	6 894	5 704	12 598	349.9
Toivolän poikakoti	3	-	3	922	-	922	307.3

16 v u o t t a n u o r e m m a t

	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiv. keskin. hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Baitoksissa hoidettuja yhteensä	161	123	284	5 472	4 567	10 039	35.3
Kaupungin omat laitokset...	121	105	226	4 483	4 245	8 728	38.6
Huoltolautakunnan alainen..	1	-	1	16	-	16	16.0
Kunnalliskoti	1	-	1	16	-	16	16.0
Sairaalat	117	104	221	4 023	3 879	7 902	35.8
Marian sairaala	33	27	60	987	812	1 799	30.0
Kivelän sairaala	15	4	19	307	123	430	22.6
Tuberkuloosisairaala	6	6	12	637	812	1 449	120.8
Auroran sairaala	67	67	134	2 003	2 108	4 111	30.7
Malmin sairaala	3	3	6	89	24	113	18.8
Mielisairaalat	3	1	4	444	366	810	202.5
Nikkilän sairaala	-	1	1	-	366	366	366.0
Kivelän sairaala	3	-	3	444	-	444	148.0
Muiden omistamat laitokset	42	18	60	989	322	1 311	21.9
Sairaalat, parantolat yms.	42	17	59	989	308	1 297	22.0
Helsingin yleinen sairaala	34	16	50	825	284	1 109	22.2
Diakonissalaitos	-	1	1	-	24	24	24.0
Suomen Punaisen Ristin sairaala	6	-	6	66	-	66	11.0
Ilastenlinna	1	-	1	47	-	47	47.0
Raajarikkoisten huolto-							
laitos	1	-	1	51	-	51	51.0
Kärksaaren lomakoti	-	1	1	-	14	14	14.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 79.1 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä 31.0 % huoltopäivistä huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmissä hoitopäivien luku meljäsairaaloissa ja muissa meljäsairashoitoloissa oli melkein puolet eli 47.6 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa sekä Tervallammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoitoa saaneista 509 miestä, 835 naista ja 1 lapsi eli yhteensä 1 345 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 28 henkilön lisäystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

K u n n a l l i s k o t i

Kertomusvuoden aikana aloitti kunnalliskodin kolmas haaraosasto syyskuun 10 p:nä toimintansa tarkoitusta varten ostetussa kiinteistössä Kuloosaassa Pajulahdentie 7:ssä. Uuteen haaraosastoon voidaan sijoittaa 25 jalkeilla olevaa huollettavaa. Tämän haaraosaston perustaminen teki samalla mahdolliseksi lisätä sairasosastopaikkojen lukua Käpylän kunnalliskodissa.

Suomen Kaupunkiliiton ansiomerkit pitkäaikaisesta palveluksesta jaettiin seuraaville kunnalliskodin viranhaltijoille: kultaiset ansiomerkit keittäjä A. Ekholmille ja työtoiminnan valvojalle R. Engblomille sekä hopeiset ansiomerkit hoitaja N. Pirklénille ja pesuapulaiselle M. Makkoselle.

Hoidokit. Kunnalliskodissa hoidettiin kertomusvuonna 444 miestä ja 835 naista, yhteensä 1 279 täysikasvuista henkilöä, sekä 1 poika eli siis kaikkiaan 1 280 eri henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 945 henkilöä, vuoden varrella otettiin 335 ja poistettiin 332 henkilöä. V:een 1953 jäi siis jäljelle laitoksiin 948 henkilöä. Kaikkiin hoidokkien lukumäärää koskeviin numerotietoihin sisältyvät myös ns. sota-siirtolaiset. Kunnalliskodin työhuoneissa on edelleen päivisin työskennellyt eräitä työtupien mieshoidokkeja. Sen sijaan laitoksen työhuoneissa päivisin työskennelleitä, mutta kodeissaan asuvia työtupien miespuolisia työntekijöitä ei ole luettu hoidokkilukuihin.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	73	Karkasi laitoksesta	4
Lähetettiin kotikuntaansa	3	Kuoli	218
Lähetettiin muihin laitoksiin..	34		
		Yhteensä	332

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitok- sesta poistet- tuja	Keskimää- räinen hoidokki- luku päi- vää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitok- sesta poistet- tuja	Keskimää- räinen hoidokki- luku päi- vää kohden
Tammikuu	44	20	960	Heinäkuu	25	25	911
Helmikuu	23	31	961	Elokuu	27	22	916
Maaliskuu	32	33	956	Syyskuu	22	24	932
Huhtikuu	39	34	952	Lokakuu	29	35	944
Toukokuu	24	21	946	Marraskuu	27	23	954
Kesäkuu	22	28	927	Joulukuu	21	36	954
				Koko vuosi	335	332	943

Huoltopäiviä oli koko vuonna 345 019 eli 269.5 päivää keskimäärin hoidokkia kohden. Miespuoliset hoidokit olivat kertomusvuonna laitoksessa keskimäärin 257.3, naispuoliset 276.4 ja lapset vastaavasti 16.0 hoitopäivää.

Menot ja tulot. Kunnalliskodin menot ja tulot, lukuunottamatta tuotantolaitoksia, ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	158 476 843	Kunnalliskodin	1 786 552
Yhteiset menot	28 530 149	Luontoisetukorvaukset...	7 247 564
Yhteensä	187 006 992	Yhteensä	9 034 116

Tuotannollisten laitosten yhteinen voitto oli kaikkiaan 1 466 189 mk (edellisenä vuonna tappio 110 656 mk). Siitä tuottivat voittoa kunnalliskodin työhuoneet 185 918 mk ja pesula 1 457 832 mk sekä maanviljelys tappiota 177 561 mk.

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien, oli tuotantolaitosten menoja huomioonottamatta 542:02 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja luontoisetutulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 515:84 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten voitto, jää hoidokkipäivän nettokustannukseksi 511:59 mk. Erikseen mainittakoon, että kustannukset hoidokkien ja laitoksen ruuassa olevan henkilökunnan ruokinnasta olivat henkilöä ja päivää kohden 102:24 mk, mihin eivät sisälly ruoanvalmistuskustannukset.

Hoidokkien työ. Työkykyiset hoidokit työskentelivät laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä ja pesulaitoksessa.

Lääkärinto. Poliklinikalla käyntien luku oli 3 408, olleen suurin syyskuussa 350 käyntiä, ja alhaisin joulukuussa 229 käyntiä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 218 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vanhuudentaudit...	6	14	20	Kasvaimet	10	10	20
Tartuntataudit ...	-	1	1	Ruansulatuselinten taudit	-	1	1
Hermoston taudit..	3	7	10	Luuston ja nivelten taudit	-	1	1
Verenkiertoelinten taudit	26	88	114	Tapaturmat	-	1	1
Hengityselinten taudit	15	35	50	Yhteensä	60	158	218

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Laitoksen kirkossa pidettiin 54 suomenkielistä ja 17 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta. Edellisissä oli osanottajia yhteensä 3 394 ja jälkimmäisissä 534 henkilöä. Sairasosastoilla pidettiin erikseen säännöllisesti hartaushetkiä, samoin haaraosastoissa ja muilla osastoilla tarpeen mukaan. Ehtoollisjumalanpalveluksista oli suomenkielisiä 26 ja ruotsinkielisiä 4, minkä lisäksi eri osastoissa ja yksityisten sairaiden kohdalla järjestettiin ehtoollistilaisuuksia.

Muuta henkistä virkistystoimintaa ylläpidettiin mm. hoidokkien opinto-kerhon avulla. Laitoksen kirjasto tyydytti omien kirjavarojensa lisäksi kaupunginkirjastosta saatujen kirjaerien turvin hoidokkien ja henkilökunnan lukuhalua. Lainauksien luku oli 5 890. Hoidokkien käytössä oli lisäksi 162 vuosikertaa sekä suomen- että ruotsinkielistä päivä- ja aikakauslehtiä. Liikuntakyvyttömille ja huonosti liikkuville hoidokeille järjestettiin askartelutoimintaa asiantuntevan henkilön ohjaamana. Hoidokkien kerhohuoneistoon sijoitettu kanttiini tuotti niinkään hoidokeille virkistystä. Eri järjestöjen toimeenpanemia juhlia ovat tehostaneet säännöllisesti lämpimän kaitafilminäytännöt. Elokuvaesityksiä on ollut laitoksessa ja sen haaraosastoissa yhteensä 63 kertaa.

Työhuoneet. Puusepän- ja maalarintyöhuoneet sekä paja toimivat entiseen tapaan. Hoidokkien lisäksi työskenteli niissä huoltolautakunnan työtupien työntekijöitä, keskimäärin 13 miestä päivittäin. Hoidokkien työpäivien luku oli 3 677 ja työtupamiesten 3 955. Naiset työskentelivät käsityöosastolla. Työhuoneiden voitto oli 185 918 mk.

Maanviljelys ja puutarhahoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoidtoa harjoitettiin laitoksen omiksi tarpeiksi pääasiallisimpina viljelykasvien ollessa erilaisia ruokajuureksia ja keittiövihanneksia sekä rehuviljaa. Tappio oli 177 561 mk.

Pesulaitos. Pesulassa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 361 640 kg vaatteita. Pesulassa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekanikko, 2 apumiestä ja parikymmentä palkattua pesuapulaista sekä 6 hoidokkia päivittäin. Pesula tuotti voittoa 1 457 832 mk.

T e r v a l a m m e n t y ö l a i t o s

Hoidokitt. Laitoksessa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 536 eri henkilöä, kaikki miehiä.

Köyhäinhoitolain nojalla oli näistä laitoksessa 70 eri henkilöä. Vuoden alussa oli laitoksessa köyhäinhoitolain nojalla 22 miestä, v:een 1953 jäi 30.

Alkoholistilain nojalla hoidettiin vuoden aikana alkoholistihuoltolaosastossa 240 miestä. Seuraavaan vuoteen heitä jäi 95.

Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla oli laitoksessa 226 eri miestä.

Koko laitoksen kaikkien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitok- sesta poistet- tuja	Keskimää- räinen hoidokki- luku päi- vää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitok- sesta poistet- tuja	Keskimää- räinen hoidokki- luku päi- vää kohden
Tammikuu	17	22	96.1	Heinäkuu	28	15	122.6
Helmikuu	26	17	92.9	Elokuu	27	24	122.5
Maaliskuu	46	26	102.0	Syyskuu	27	42	133.3
Huhtikuu	48	19	123.0	Lokakuu	40	27	135.1
Toukokuu	31	25	127.6	Marraskuu	41	25	152.9
Kesäkuu	34	23	115.2	Joulukuu	24	25	153.4
Koko vuosi 1)				389	290	122.9	

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 45 036.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 25 686 160 mk ja bruttotulot 14 864 233 mk. Maatilan puhdas tuotto oli 2 487 193 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 570:35 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 240:30 mk (edellisenä vuonna 465:44 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, saadaan nettomenoksi 185:07 mk (edellisenä vuonna 240:18 hoitopäivältä).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navetta-, talli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä tehden kaikkiaan 32 846 työpäivää. Hoidokkien laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 2 581 828 mk:n arvosta, mistä summasta 2 113 549 mk oli lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla työlaitokseen tuotujen osuutta.

Terveydenhoito. Laitoksen lääkäri kävi kahdesti kuukaudessa tarkastamassa hoidokkeja, ja hänen vastaanotoillaan kävi kaikkiaan 591 hoidokkipotilasta. Yleinen terveydentila laitoksessa oli tyydyttävä.

Henkinen huolto. Hoidokkien sielunhoidosta huolehtivat pääasiassa Vihdin seurakunnan papit käymällä pitämässä laitoksessa hartaustilaisuuksia. Lisäksi kävivät uskonnollisten järjestöjen edustajat hengellistä ohjel-

1) Laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen määrät eivät tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on voitu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

maa esittämässä. Muu henkinen virkistystoiminta oli monipuolista ja hoidokkeja kehittävää. Huollettavien keskinäisiä kerhoiltoja, elokuvanäytännöjä, juhlia ja illanviettoja pidettiin säännöllisesti keskimäärin kahdesti viikossa. Urheilukilpailuja oli laitoksessa useita. Vielä mainittakoon laitoksen musiikkiyhtyeen toiminta ja esiintymiset. shakki- ym. pelien harjoitukset ja niissä pidetyt kilpailut, radiovastaanottimien, sanoma- ja aikakauslehtien sekä laitoksen kirjaston tarjoamat viihdytys- ja kasvatusmahdollisuudet.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa Forsbacka-nimisen tilan viljelykset mukaanluettuina 141.76 ha. Rai-vattua laidunmaata on yhteensä 16.64 ha. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat satomäärät:

K a s v i	Viljelys- ala, ha	S a t o	
		Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Ruis	6.17	7 615	1 234
Kevätvehnä	3.20	4 300	1 343
Ohra	1.30	3 106	2 389
Herne	1.22	1 240	1 016
Kaura	32.55	siemen 12 900 rehu 60 500	2 254
Peruna	7.36	92 323	12 543
Heinä, kuivana korjattu	44.50	130 000	2 921
" , tuoreena korjattu (AIV)	9.16	76 200	8 318
Vihantarehu (AIV)	1.00	220	220
Timoteinsiemenviljelys	5.72	-	-
Täyskesanto	17.50	49 200 ^{ry}	2 811
Laidun	3.50	51.000	14 571
Lanttu	1.20	2 237	1 864
Syysrypsi	1.50	-	-
Muiden viljelyksessä			

Lannoitukseen käytettiin 1 700 kuormaa karjanlantaa, 18 170 kg superfosfaattia, 14 000 kg kalisuolaa ja 14 500 kg kotkafosfaattia, 1 300 kg kaliumsulfaattia, 16 500 kg hienofosfaattia, 13 000 kg kalkkikivijauhetta ja 11 300 kg montansalpietaria. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 3 254.

Nautakarja käsitti vuoden alussa 56.8 ja lopussa 67.5 nautayksikköä. Koko karjan keskituotanto oli tarkastusvuonna 1951-52 3 558 kg maitoa, 151 kg rasvaa rasvaprosentin ollessa 4.2 ja säännöllisten (34 kpl) vastaavasti 3 471 kg, 143 kg, 4.1 %. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 333 eläintä ja vuoden lopussa 298 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 393 sikaa. Kanalassa oli vuoden alussa 126 ja vuoden lopussa 132 kanaa.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 5 täysikasvuista henkilöä, joista 3 miestä ja 2 naista.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiavustusta kaikkiaan 5 444 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 3 706 sai yksinomaan kotiavustusta vähintään 2 500 mk:n arvosta. Tilapäistä avustusta eli kotiavustusta al-

le 2 500 mk:n arvosta sai edellisten lisäksi 772 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annetusta kotiaivustuksesta tuli vielä osalliseksi 589 avio-puolisoa ja 2 727 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina varsinaisesta kotiaivustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, joihin kuului				Lasten luku	Perheitä, joihin kuului				Perheitä yhteensä
	mies ja vaimo	mies	vaimo	Perheitä yhteensä		mies ja vaimo	mies	vaimo	Perheitä yhteensä	
1	62	5	253	320	6	15	-	6	21	
2	80	2	259	341	7	10	-	2	12	
3	87	3	135	225	8	3	-	3	6	
4	58	1	62	121	9	2	-	-	2	
5	37	1	18	56	10	1	-	-	1	
Yhteensä					335	12	738	1 105		

Alle 16-vuotiaita lapsia oli näissä varsinaista kotiaivustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 2 727 eli perhettä kohden keskimäärin 2.5 (edellisenä vuonna 2.5).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiaivustusta saaneet sekä kotiaivustuksesta osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 9 532 (edellisenä vuonna 8 317), joka luku ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiaivustusta.

Kotiaivustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatavaroiden, vaatteiden, polttopuiden ym. luontoismuodossa. Tapauksia kohden kuukaudessa laskettu kotiaivustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1943	496:19	1945	726:90	1947	1 646:87	1949	2 916:18	1951	4 026:1
1944	519:28	1946	1 268:69	1948	2 412:46	1950	3 185:12	1952	5 012:0

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona sijaiten kaikki osastot Helsinginkadun 24:ssä.

Työskentely tapahtui A-osastolla 5 työryhmässä, joista 4 oli naisia varten sekä C-osastolla 3 ryhmänä. B-osaston huollettavat työskentelivät ompelutyössä muiden ryhmien yhteydessä. Työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa kaikille osastoille yhteisesti 180. Työtupien kaikki osastot olivat suljettuina heinäkuun 17 p:stä elokuun 16 p:ään. Työtupien puutyöosaston lakkauttamisen jälkeen ovat mainitun osaston työntekijät jatkuvasti työskennelleet kunnalliskodin työhuoneissa.

Sen jälkeen kun kaupungin laitosten vaatetushankinnat kaupunginhallituksen tekemällä päätöksellä ovat tulleet keskitetyiksi työtupiin, ovat työtupien pääasiallisimpina töinä olleet tilaustyöt kaupungin eri laitoksille, ja nousi näiden osuus työtupien koko tuotannosta kertomusvuonna 97.1 %:iin.

Näistä mainittakoon vähävaraisten kansakoululaisten vaatteiden, sairaaloiden makuu- ym. vaatteiden, huoltolautakunnan avunsaajien pitovaatteiden, näiden laitosten virkapukujen ym. valmistaminen. Jalkineiden jakelu huoltolautakunnan avunsaajille ja vähävaraisille kansakoulunoppilaille samoin kuin vastaava kenkien korjaus on niinkään ollut työtupien tehtävänä. Yksityisten tilaajien töitä on voitu suorittaa vain varsin rajoitetusti.

Työntekijäin lukumäärä vaihteli eri kuukausina siten, että se oli pienimmillään 124 elokuussa sekä suurimmillaan 166 lokakuussa. Työntekijäin lukumäärä oli pitkin vuotta talousarviossa edellytettyä alhaisempi.

Työpäivien lukumäärä koko vuonna oli 32 234, ilman kunnalliskodin työhuoneissa työskennelleiden työpäiviä, joita oli 3 955 = 36 189.

Työtupien bruttomenot olivat 104 079 216 mk ja bruttotulot 94 548 732 ml joten nettomenoiksi kirjanpidon mukaan jää 9 530 484 mk eli työntekijää ja työpäivää kohden 295:66 mk. Nämä numerot eivät kuitenkaan anna oikeata kuvaa työtupien kustannuksista, koska niihin sisältyy kunnalliskodissa työskennelleiden palkkoja sekä työaineisiin ja kalustoon sidottuja menoja. Työaine- ja valmisteveraston sekä kaluston arvo, joka vuoden alussa oli 22 239 348 mk sekä lopussa 35 120 245 mk, oli vuoden aikana lisääntynyt 12 880 897 mk:lla. Kun tämä otetaan huomioon, osoittaa tulos työtupien tuottaneen voittoa 3 350 413 mk, mikä työntekijää ja työpäivää kohden merkitsi 103:94 mk:n nettotuloa (edellisenä vuonna 79:92 mk).

Ns. ehkäisevänä huoltomuotona on työtuvilla ollut tietty kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu estää joutumasta suoranaisten köyhäinhoitoavustuksen varaan. Niinikään työtupien erikoisosastot ovat jatkuvasti tarjonneet työmahdollisuuksia muutamille valvonnassa oleville naispuolisille alkoholisteille, irtolaisille sekä vähäiselle määrälle työttömiä.

Lopuksi on huomautettava, että työtuvissa työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevissa tilastollisissa selvityksissä luettu huollettaviin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa.

Lahjoitusrahastojen korkovaroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja ja muita lahjoituksia oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk
Aleksandras understöd-rahasto	634:-
Bergmanin, Maria, testamenttirahasto	820:-
Brobergin, Gustava Katarina, ym. rahastot	1 194:-
Elgin, Vilhelm, pauvres honteux-rahasto	870:-
Gardbergin, Lisette, rahasto	82:-
Grefbergin, Emma, rahasto	9 422:-
Gripenbergin, Hedvig Charlotta, rahasto	918:-
Hanellin, Carl Gustaf, rahasto	426:-
Holmströmin, John, rahasto kainojen köyhien hyväksi	17 245:-
Kordelinin, Alfred, avustusrahasto	19 970:-
Lampin, Elsa Maria, rahasto	1 740:-
Sierckin, Adolf Fredrik, rahasto	574:-
Sierckenin, Carl, rahasto	230:-
Wavulinin, Waldemar, lahjoitusrahasto	1 230:-
Westzyntiuksen, W.J.S., testamenttirahasto	1 714:-
Yhteensä	57 069:-

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustuksina 44 henkilölle yhteensä 57 069 mk.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annettun köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole otettu huomioon tämän kertomuksen tilastokatsauksissa, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoitolain nojalla.

b. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 875 eri henkilöä, joista 368 miestä ja 507 naista. Niinä kuutenatoista vuotena. joina voimassa olevaan irtolaislakiin perustuvaa irtolaishuol-

toa on pääkaupungissa suoritettu, on kunkin vuonna kohdistettu irtolais-
huoltotoimenpiteitä seuraavasta asetelmasta ilmenevään lukumäärään eri
henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1945	71	548	619
1938	132	359	491	1946	165	587	752
1939	176	466	642	1947	180	621	801
1940	145	551	696	1948	242	665	907
1941	112	579	691	1949	206	605	811
1942	69	597	666	1950	218	547	765
1943	75	625	704	1951	297	521	818
1944	63	571	634	1952	368	507	875

Kuten havaitaan, oli irtolaishuollossa olleiden lukumäärä kohonnut
edellisestä vuodesta.

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, kertomus-
vuonna vasta ensi kerran huoltoon otettuja 281, erikseen miehistä uusia
183 ja naisista 98. Eri vuosina on näiden ns. uusien irtolaisten luku
ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1945	41	128	169
1938	71	171	242	1946	129	187	316
1939	79	185	264	1947	109	164	273
1940	53	238	291	1948	145	184	329
1941	35	169	204	1949	97	122	219
1942	20	202	222	1950	122	112	234
1943	37	203	240	1951	173	116	289
1944	15	116	131	1952	183	98	281
Yhteensä				1 427	2 641	4 068	

Tämä uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri hen-
kilöiden lukumäärän, jotka irtolaislain voimassa ollessa ovat olleet irt-
tolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta
35.1 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Seu-
raavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole
mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain
niissä tapauksissa, joissa uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on
ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä
numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsin-
kiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 153 eli 17.5 %, erikseen miehis-
tä 20.1 % ja naisista 15.6 %

Irtolaisia oli syntynyt, prosentteina koko määrästä:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	45.4	37.3	40.7
" kauppaloissa	3.5	3.3	3.4
" maalaiskunnissa	50.3	57.8	54.6
Ulkomailla	0.8	1.6	1.3

Äidinkielenä oli suomi 806:lla eli 92.1 %:lla, ruotsi 59:llä eli 6.8
%:lla ja lopulla 10:llä jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne erityiset perusteet, joiden nojalla asian-
omaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisik-
si ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) ker-
juu, 4) ammatilhaureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolai-
set tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu
pääperusteeksi, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä ...	112	30.4	48	9.5	160	18.3
Työn vieroksuminen..	169	45.9	86	16.9	255	29.2
Kerjuu	7	1.9	3	0.6	10	1.1
Ammattihaureus	-	-	363	71.6	363	41.5
Muu peruste	80	21.8	7	1.4	87	9.9
Yhteensä	368	100.0	507	100.0	875	100.0

Irtolaisnaisista joutui 71.6 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput työn vieroksumisen, kuljeksivan elämän tai muun perusteen nojalla. Miehistä suurin osa, 45.9 %, otettiin huoltoon työn vieroksumisen perusteella, 30.4 % kuljeksivan elämän ja 21.8 % muilla perusteilla, ts. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siiveellisuudelle. Suurin osa näistä oli henkilöitä, jotka olivat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin. Loput olivat huollossa kerjuun perusteella.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määräjän ns. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomuotoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	28	7.6	22	4.3	50	5.7
Kotikuntaan lähettäminen...	46	12.5	29	5.7	75	8.6
Irtolaisvalvonta	138	37.5	114	22.5	252	28.8
Työlaitos	100	27.2	198	39.1	298	34.1
Pakkotyö	8	2.2	30	5.9	38	4.3
Jälkivalvonta	47	12.8	114	22.5	161	18.4
Ilman huoltotoimenpidettä..	1	0.2	-	-	1	0.1
Yhteensä	368	100.0	507	100.0	875	100.0

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 5.7 % ja valvonta-asteelle 28.8 %; työlaitoksessa oli 34.1 % ja pakkotyössä 4.3 %. Suljetussa laitoshuollossa oli siten viimeksi sovelletun huoltotoimenpiteen mukaan runsas kolmasosa kaikista irtolaishuollon alaisista henkilöistä. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 14.9 %, valvonta-asteelle 35.2 %, työlaitoksessa oli 23.1 % ja jälkivalvonnessa 2.9 %.

Työlaitokseen ja pakkotyöhön toimittamiseen nähden on huomattava, että poliisiviranomaiset joutuivat useasti soveltamaan irtolaislain 20 §:n 3 mom:ssa olevaa säännöstä, jonka mukaan poliisipäällikön on ilman edellä käyviä lievempiä huoltotoimenpiteitä tehtävä maaherralle esitys irtolaisen lähettämisestä laitokseen, jos tämä on kahden viimeisen vuoden kuluessa ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä. Erinäisistä käytännöllisistä syistä on laitokseen lähettämisesitykset jätetty poliisiviranomaisten tehtäväksi.

Huoltopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 54 567, josta 13 105 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisäätty ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyvät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisäätty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	220	59.8	241	47.5	461	52.7
Naineita	90	24.4	126	24.9	216	24.7
Leskiä	10	2.7	29	5.7	39	4.4
Eronneita	47	12.8	111	21.9	158	18.1
Siviilisäätty tuntematon..	1	0.3	-	-	1	0.1
Yhteensä	368	100.0	507	100.0	875	100.0

Aviottomina syntyneitä oli kaikista irtolaisista 90 eli 10.3 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 9.0 % ja naisista 11.2 %.

Lapsia oli kaikkiaan 274 irtolaisella yhteensä 451.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosentteissa olivat irtolaishuollossa olevista seuraavat ottaen huomioon, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön:

	18-20 v.	21-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60 v.-	Yhteensä
Miehiä	3.0	26.3	32.1	23.4	11.4	3.8	100.0
Naisia	6.3	30.2	29.2	23.1	7.7	3.5	100.0
Kaikkiaan	4.9	28.6	30.4	23.2	9.3	3.6	100.0

Koulusivistys. Irtolaisista 34 eli 3.9 % ei ollut käynyt mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 46 eli 5.3 %, kansakoulun käyneitä oli 680 eli 77.7 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 44 eli 5.0 %, keskkoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 42:lla eli 4.8 %:lla, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 26:lla eli 3.0 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 1 eli 0.1 % ja 2:n eli 0.2 %:n koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyvät irtolaiset seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	6	1.6	1	0.2	7	0.8
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia...	7	1.9	5	1.0	12	1.4
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	26	7.1	33	6.5	59	6.7
Liikkeenhenkilökuntaa:						
a) päällystä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	12	3.2	26	5.1	38	4.4
b) työntekijöitä	7	1.9	23	4.5	30	3.4
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	110	29.9	224	44.2	334	38.2
Muita työntekijöitä	185	50.3	118	23.3	303	34.6
Merimiehiä ja kalastajia ...	10	2.7	4	0.8	14	1.6
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ...	4	1.1	3	0.6	7	0.8
Yksityisten palvelijoita ...	-	-	59	11.6	59	6.7
Muun elinkeinon harjoittajia	1	0.3	-	-	1	0.1
Ilman varsinaista tai tuhetua elinkeinoa olevia	-	-	11	2.2	11	1.3
Yhteensä	368	100.0	507	100.0	875	100.0

Myös uudet irtolaiset ryhmittäytyivät ammattinsa mukaan suurin piirtein suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty eräitä yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja, kuten heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan ym.

Kaikista irtolaisista oli 273 eli 31.2 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta tai kerjuusta.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 442 eli 50.5 % kaikista, miehistä erikseen 229 eli 62.2 %. Uusista irtolaisista oli rikoksista tuomittuja 53.0 %.

Kustannukset. Bruttomenot irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 6 522 929 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti korvauksina toisilta kunnilta ja valtiolta 1 775 100 mk, joten nettomenoksi jäi 4 747 829 mk. Irtolaisille annettun köyhäinhoidon kustannukset eivät sisälly näihin lukuihin.

c. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettavien lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 620 henkilöä, joista 3 328 miestä ja 292 naista. Kertomusvuonna alkoholistihuollossa olleiden luku on uusi vuotuinen huippuluku alkoholistilain voimassaolon aikana. Niiden vuosien aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1945	1 447	198	1 645
1938	764	41	805	1946	1 794	197	1 991
1939	817	38	855	1947	2 448	321	2 769
1940	533	14	547	1948	2 769	348	3 117
1941	426	12	438	1949	2 620	309	2 929
1942	493	50	543	1950	3 076	338	3 414
1943	650	98	748	1951	3 115	296	3 411
1944	509	109	618	1952	3 328	292	3 620

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 2 412 miestä ja 217 naista eli yhteensä 2 629 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sen sijaan ensi kertaa vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 916 miestä ja 75 naista eli kaikkiaan 991 henkilöä.

Näitä ns. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1945	915	126	1 041
1938	484	24	508	1946	968	104	1 072
1939	315	8	323	1947	1 297	170	1 467
1940	150	4	154	1948	1 184	148	1 332
1941	201	8	209	1949	864	97	961
1942	242	43	285	1950	972	96	1 068
1943	346	78	424	1951	835	73	908
1944	191	65	256	1952	916	75	991

Yhteensä 10 265 1 155 11 420

Uusien alkoholistien yhteissumma 11 420 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi alkoholistilain voimassaoloaikana. Naisia oli näistä vain 10.1 %. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä lähes neljäsosa eli 22.6 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Alkoholisteista oli syntynyt, prosentteina koko määrästä:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	44.2	41.1	44.0
" kauppaloissa	3.5	3.4	3.5
" maalaiskunnissa ...	50.9	53.8	51.1
Ulkomailla	1.4	1.7	1.4

Aidinkielenä oli suomi 3,346:lla eli 92.4 %:lla, ruotsi 258:lla eli 7.1 %:lla ja jokin muu kieli 16:lla.

Huollon peruste. Perustetta, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	105	3.2	1	0.3	106	2.9
Häiriö tai pahennus	1 192	35.8	133	45.6	1 325	36.6
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	168	5.0	3	1.0	171	4.7
Rasitukseksi joutuminen ...	80	2.4	5	1.7	85	2.4
Köyhäinhoidon tarve	17	0.5	—	—	17	0.5
Juopumuspidätykset	1 696	51.0	148	50.7	1 844	50.9
Vapaaehtoisuus	70	2.1	2	0.7	72	2.0
Yhteensä	3 328	100.0	292	100.0	3 620	100.0

Juopumuspidätykset olivat jatkuvasti huoltoon joutumisen perusteena suurimmalla osalla alkoholisteja, 50.9 %:lla. Toisella sijalla olivat ne, jotka olivat olleet ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, 36.6 % (edellisenä vuonna 36.3 %). Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyömisestä, omaisten rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta joutui huoltoon 7.6 % (edellisenä vuonna 10.2 %). Vaarallisuus oli perusteena vain 2.9 %:lla. Uusien alkoholistien kohdalla olivat eri perusteiden suhteelliset osuudet muuten jokseenkin saman suuruiset, paitsi että juopumuspidätysten osuus oli 63.1 % ja häiriön tai pahennuksen osuus 27.5 %. Vapaaehtoisina oli huollossa 72 alkoholista. Vapaaehtoisina huoltoloissa hoidetuista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta sen jälkeen kun asianomaiset ovat vapautuneet huoltoloista ja joutuneet ns. jälkivalvontaan.

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukavaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonaksi. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittäminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	940	28.3	65	22.2	1 005	27.8
Raittiusvalvonta	1 149	34.5	127	43.5	1 276	35.3
Huoltolahoito täytöntöön- panematon	492	14.8	23	7.9	515	14.2
Huoltolahoito täytöntöön- pantu	323	9.7	19	6.5	342	9.4
Jälkivalvonta	424	12.7	58	19.9	482	13.3
Yhteensä	3 328	100.0	292	100.0	3 620	100.0

Uusista alkoholisteista jäi varoitusasteelle valtaosa eli 63.2 %, raittiusvalvontaan 26.8 %, huoltolahoitoon määrättyä oli 7.7 % ja jälkivalvontaan oli uusista alkoholisteista ehtinyt vain 2.3 %.

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 70 696, joista 7 875 oli naisten. Numerot eivät ole täydellisiä, vaan niistä puuttuvat vaarallisten sekä vapaaehtoisina omalla kustannuksellaan huoltoloissa olleiden päivät.

Siviilisääty ja syntyperä. Siviilisäätyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	1 223	36.7	59	20.2	1 282	35.4
Naineita	1 670	50.2	133	45.5	1 803	49.8
Leskiä	73	2.2	35	12.0	108	3.0
Eronneita	362	10.9	65	22.3	427	11.8
Yhteensä	3 328	100.0	292	100.0	3 620	100.0

Aviottomina syntyneitä tai tietymätöntä syntyperää olevia oli alkoholisteista 5.1 %, erikseen miehistä 4.8 % ja naisista 7.9 %. Lapsia oli 1 672 alkoholistilla yhteensä 3 393.

Ika. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, että suurin osa alkoholisteja oli 40-49 vuotiaita, nimittäin 36.8 %. Myös 30-39 vuotiaita oli runsaasti, 29.7 %. Alle 21-vuotiaita oli vain 0.6 % ja 50 vuotta vanhempia 16.5 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18-20 v.	21-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60 v.-	Kaikkiaan
Luku	-	23	593	1 074	1 334	498	98	3 620
%	-	0.6	16.4	29.7	36.8	13.8	2.7	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteissa 95 eli 2.6 % sellaisia, jotka eivät olleet käyneet mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 183 eli 5.1 %, kansakoulun käyneitä oli 2 747 eli 75.9 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 124 eli 3.4 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 215:llä eli 5.9 %:lla, akatemisen loppututkinnon oli suorittanut 35 eli 1.0 %, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 219:llä eli 6.0 %:lla ja kahden alkoholistin koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Ammattinsa mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	88	2.6	3	1.0	91	2.5
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia...	15	0.5	3	1.0	18	0.5
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	167	5.0	29	9.9	196	5.4
Liikkeenkilökuntaa:						
a) päällystystä, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa...	189	5.7	14	4.8	203	5.6
b) työntekijöitä	57	1.7	14	4.8	71	2.0
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 660	49.9	136	46.6	1 796	49.6
Muita työntekijöitä	996	29.9	69	23.6	1 065	29.4
Merimiehiä ja kalastajia ...	60	1.8	-	-	60	1.6
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ...	60	1.8	2	0.7	62	1.7
Yksityisten palvelijoita ...	-	-	10	3.4	10	0.3
Muun elinkeinon harjoittajia	12	0.4	1	0.4	13	0.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	24	0.7	11	3.8	35	1.0
Yhteensä	3 328	100.0	292	100.0	3 620	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat jatkuvasti tehdas- ym. ammattityöntekijät kuuluen siihen 49.6 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- ym. työntekijäin) osuus oli huomattava, 29.4 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta, itsenäiset liikkeenharjoittajat, sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät, muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat yms.), itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikehenkilökunta sekä yksityisten palvelijat.

Muita tietoja. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 277 eli 7.7 %.

Kustannukset. Bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 20 116 995 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti muilta kunnilta ja valtiolta korvauksina yhteensä 196 760 mk, joten lopullisiksi nettomenoiksi jäi 19 920 235 mk. Näihin lukuihin eivät sisälly alkoholisteille annetusta köyhäinhoidosta aiheutuneet kustannukset.

Alkoholistipoliklinikan toiminta. V. 1950 aloitettua alkoholistipoliklinikka-toimintaa on edelleen jatkettu alkoholistihuollon tehostamiseen varattujen määrärahojen turvin. Poliklinikkaa on johtanut lääketieteen lisensiaatti J. Tirkkonen toukokuun loppuun saakka ja sen jälkeen lääketieteen lisensiaatti H. Carpelan. Vastaanotto on ollut kahdesti viikossa talossa Pengerkatu 5. Poliklinikan hoidossa oli vuoden aikana kaikkiaan 931 potilasta, joiden käyntikertojen yhteinen luku nousi 2 579:ään. Pääosa potilaista oli alkoholisti- ja irtolaishuoltotoimiston sinne lähetettämiä raittiusvalvonnassa olevia alkoholisteja.

Juopumuspidätystilastoja Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltotoimiston toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

Ns. juopumuspidätystkortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 14 037 eri henkilöä, joista miehiä 12 750 ja naisia 1 287. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 1 115 henkilöä enemmän. Ensi kertaa pidätetty-

jä oli 4 921 ja syytteeseen asetettiin 5 271 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 34 279. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.45 ja kuttakin naista kohden 2.37. Eniten pidätyksiä sattui heinä- ja elokuussa, vähiten tammi- ja helmikuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista alkoholistina rekisteröityjä 5 232, irtolaisina rekisteröityjä 813 sekä raittiushuoltolain mukaisina tapauksina rekisteröityjä 1 091.

Juopumuspidätykset vv. 1943-52 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Vuosi	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Mualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä mualla asuvien pidätyksiä
1943	15 668	1 267	16 935	20 680	5 012
1944	10 834	526	11 360	13 021	2 187
1945	24 537	2 289	26 826	27 673	3 136
1946	29 446	2 584	32 030	33 898	4 452
1947	28 051	2 794	30 845	32 241	4 190
1948	27 557	2 207	29 764	31 643	4 086
1949	26 696	2 079	28 775	30 544	3 848
1950	32 117	2 129	34 246	36 647	4 530
1951	28 430	2 300	30 730	32 139	3 709
1952	31 833	2 446	34 279		

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätyskertojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on julkaistu taulukko-osastossa.

d. Raittiushuolto

Huollettavien lukumäärä. Juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa annetun lain tarkoittamia toimenpiteitä sovellettiin 765 henkilöön, joista 743 miespuolista ja 22 naispuolista. Näistä oli 231 jo edellisenä vuonna ollut raittiushuollon kohteena.

Vuodesta 1947 alkaen, jolloin laki juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta tuli voimaan, on lain edellyttämiä toimenpiteitä sovellettu eri vuosina seuraaviin henkilömääriin:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1947	168	9	177	1950	784	14	798
1948	254	12	266	1951	811	7	818
1949	569	16	585	1952	743	22	765

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli näistä kertomusvuonna 256 eli 33.5 %. Raittiushuollossa olleista oli syntynyt:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	51.7	40.9	51.4
" kauppaloissa	3.2	-	3.1
" maalaiskunnissa ...	44.8	59.1	45.2
Ulkomailla	0.3	-	0.3

Huoltotoimenpiteet, siviilisäädty ja syntyperä. Lain edellyttämiä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja raittiussuojelu. Viimeksi sovelletun toimenpiteen sekä siviilisäädyn mukaan ryhmittytyvät raittiushuollossa olleet seuraavasti:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitukset	604	81.3	19	86.4	623	81.4
Raittiussuojelu..	139	18.7	3	13.6	142	18.6
Yhteensä	743	100.0	22	100.0	765	100.0

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	626	84.3	15	68.2	641	83.8
Naineita	113	15.2	5	22.7	118	15.4
Eronneita	4	0.5	2	9.1	6	0.8
Yhteensä	743	100.0	22	100.0	765	100.0

Aviottomina syntyneitä oli 32, tietymätöntä syntyperää olevat mukaanluettuina.

Ikä. Suurin osa raittiushuollossa olleista oli 21-24 vuotiaita, nimitäin 80.0 %. Ikä voidaan seveltaa vain alle 25-vuotiaisiin. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18-20 v.	21-24 v.	Kaikkiaan
Luku	-	153	612	765
%	-	20.0	80.0	100.0

Ammatti. Ammattinsa mukaan raittiushuollossa olevat ryhmittäivät seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	10	1.4	-	-	10	1.3
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia ...	1	0.1	-	-	1	0.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	3	0.4	2	9.1	5	0.6
Liikkeenkilökontaa:						
a) päällystä, työnjohtajia, konttorihenkilökontaa ...	29	3.9	1	4.5	30	3.9
b) työntekijöitä	26	3.5	6	27.3	32	4.2
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	293	39.4	9	40.9	302	39.5
Muita työntekijöitä	270	36.3	2	9.1	272	35.6
Merimiehiä ja kalastajia	16	2.2	-	-	16	2.1
Yleisessä laitoksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	32	4.3	-	-	32	4.2
Yksityisten palvelijöitä	-	-	2	9.1	2	0.3
Muun elinkeinon harjoittajia	3	0.4	-	-	3	0.4
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia ...	60	8.1	-	-	60	7.8
Yhteensä	743	100.0	22	100.0	765	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- ym. ammattityöntekijät ja seuraavalla tilalla olivat muut, ts. apu-, seka- ym. senkaltaiset työntekijät. Näin ollen painopiste raittiushuollon kohteina olevien ryhmittymisessä ammateittain oli yhdenmukainen irtolais- ja alkoholistihuollossa oleviin verrattuna.

Kustannukset. Raittiushuollosta aiheutuneet kustannukset ovat olleet vain hallintokustannuksia, joita ei ole voitu erikseen laskea ja jotka sisältyvät irtolais- ja alkoholistihuoltotoimiston muihin kustannuksiin.

e. Kodinperustamislainat, lapsilisät ja sotilasavustukset

Kaupungin sosiaalisiiin oloihin vaikuttavista valtion rahoittamista mutta huoltolautakunnan täytäntöönpanotehtäviin joko osittain tai kokonaan kuuluvista toimintamuodoista, kodinperustamislainoista, lapsilisistä ja sotilasavustuksista mainittakoon edellä virastotoiminnasta esitettyjen numerotietojen lisäksi seuraavat tiedot:

Kodinperustamislainoja myönsi sosiaaliministeriö kertomusvuonna 643:lle helsinkiläiselle nuorelle avioparille kaikkiaan 26 012 000 mk.

Lapsilisää määrättiin huoltolautakunnan toimesta kertomusvuonna maksettavaksi kaikkiaan 1 319 034 100 mk, mutta kun siitä palautettiin virheellisiä suorituksia tai oikeudettomasti nostettuja lapsilisää 120 800 mk, jäi lopullisesti maksetuiksi 1 318 913 000 mk. Lapsilisän nostajien ja lapsilisiin oikeutettujen lasten vastaavat luvut eri vuosineljännesten aikana olivat seuraavat:

Neljännes	Yksityisiä lapsilisän nostajia	Vastaava lasten luku	Lapset, joista lastensuojelulautakunta tai huoltolautakunta nosti lapsilisän	Lapsilisää saaneiden lasten luku kaikkiaan
I	53 687	90 407	903	91 310
II	53 514	90 331	946	91 277
III	53 542	90 568	903	91 471
IV	53 343	90 702	924	91 626

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (= nostajat) ryhmittyyivät sen mukaan kuinka monesta lapsesta he lapsilisän nostivat, vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajia	Lapsilisää nostettiin	Nostajia
1 lapsesta	27 893	6 lapsesta	120
2 "	16 795	7 "	37
3 "	6 266	8 "	8
4 "	1 751	9 "	1
5 "	471	10 "	1

Yhteensä 53 343

Sotilasavustusta maksettiin sotilasavustuslain nojalla asevelvollisten 385 omaiselle kaikkiaan 12 940 810 mk.

f. Kodinhoitotoiminta

Kunnallisesta kodinhoitoavusta tuli osalliseksi eri kuukausina seuraava määrä perheitä:

tammikuu	195	toukokuu	264	syyskuu	288
helmikuu	208	kesäkuu	234	lokakuu	279
maaliskuu	218	heinäkuu	229	marraskuu	255
huhtikuu	208	elokuu	202	joulukuu	286

Kodinhoitoapua saaneiden eri perheiden lukumäärä oli koko vuonna 1287.

Kodinhoitoapua saaneissa perheissä suorittivat lautakunnan alaiset kodinhoitajat ja kodinsiivoojat kaikkiaan 12 494 työpäivää, joista 1 528 tuli kodinsiivoojien osalle. Muille kuin vähävaraisille annetusta kodinhoitoavusta perittiin asianomaisilta kodinhoitomaksuina yhteensä 1 546 312 mk

g. Ammattiopintojen avustaminen, invalidihuolto ja työhuolto

Ammattiopintojen avustuslaissa edellytetyn huollon kohteina oli kertomusvuonna 1 093 Helsingissä opiskelevaa henkilöä. Näille valtion varoista maksettujen avustusten, apurahojen ja lainojen yhteinen määrä oli 17,0 milj. mk, josta kuitenkin opintojen keskeyttämisen yms. johdosta palautettiin 1,0 milj. mk. Lisäavustuksina suoritettiin kaupungin varoista n. 2,0 milj. mk sellaisille, joiden valtion varoista saama avustus oli riittämätön.

Invalidihuoltoa koskevan lainsäädännön edellyttämän huollon kohteena oli kaikkiaan 897 invalidia, johon sisältyvät myös invalidirahan saaneet. Invalidihuoltomenoina suoritettiin kertomusvuonna 6,3 milj. mk, josta kaupungin varoista maksettu osuus oli 561 220 mk. Tämän lisäksi tulee invalidirahana maksetut 27,0 milj. mk, jotka suoritettiin valtiokonttorin välityksellä.

Sotaorpojen työhuollosta annettujen säädösten perusteella suoritettiin 263 sotaorvon työhuoltomenoina kaikkiaan 5,4 milj. mk. Lisäksi Presidentti Kallion rahaston varoista 35 orvon tilapäisavustuksia. Siten kaikkiaan 298 helsinkiläistä sotaorpoa sai muista kuin kaupungin varoista huoltoa yhteensä 5,6 milj. mk:n arvosta.

Sotaleskien työhuoltolain voimassaolon päätyttyä edellisen vuoden lopussa jatkettiin vielä kertomusvuonna aikaisempia päätösten edellyttämien ammattiopinto- ja työvälineavustusten suorittamista. Näistä tuli osallisiksi 33 sotaleskeä kustannusten ollessa 0,9 milj. mk.

III. Huoltotoimen kustannukset

a. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa ja lisätalousarviossa osoitettiin huoltotoiminta varten viksi 1952 varoja yhteensä 937 149 623 mk, josta määrästä kuitenkin 5 000 000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 932 149 623 mk, johon sisältyi Helsingin Sokeaintalossäätöille, Väestöliitolle, Svenska befolkningsförbundet i Finland -nimiselle järjestölle, Helsingin tuberkuloottiset -yhdistykselle, Pelastusarmeijan lämmittelytuvalle, Rajamäen työsiirtolalle, Vanhojen Huolto -yhdistykselle ja Kodittomien Tuki -yhdistykselle tulevat, yhteensä 4 685 000 mk tekevät avustukset. Vuoden varrella siirrettiin kaupunginhallituksen käytettäväksi lisäksi kunnallista työhuoltoa varten 2 900 000 mk.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaikkiaan 922 865 114 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään edellä mainituille yhdistyksille jaetut avustukset 4 465 081 mk, Pelastusarmeijan Leppävaarassa olevan miesten majoituskodin tappion peittämiseen myönnetty 285 000 mk, Kodittomien Tuki -yhdistyksen lisäavustus 100 000 mk, Kallioniemien Kesäkodin tappion peittämiseen myönnetty 100 000 mk, eräiden kunnalliskodin viranhaltijain kurssikustannukset 16 000 mk, pikakeitinryhmän asentamisesta kunnalliskotiin aiheutuneet 432 400 mk:n suuruiset kustannukset, kustannukset sähkövirran jännitteen muuttamisesta kunnalliskodissa 269 885 mk, vanhainkodin käyntiinpanokustannuksiin käytetyt 1 306 281 mk ja höyrykattilan hankkimiseksi Tervalammen työlaitoksen navettaan käytetyt 394 223 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytettäväksi 915 496 244 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 303 717 438 mk, jää jäljelle 611 778 806 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnasta kaupungille aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1952. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 132 953 782 mk.

Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1943-52 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1943	41 433 239	1948	228 448 069
1944	42 932 472	1949	291 800 076
1945	64 514 281	1950	357 843 589
1946	114 765 724	1951	478 825 024
1947	154 004 698	1952	611 778 806

Seuraavat taulukot osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1952.

T u l o t	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittivät (+) tai alittivat (-) lasketut
	Markkaa		
Korvaukset annetusta huol- lostasta	88 000 000	130 109 525	+ 42 109 525
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	1 500 000	1 786 552	+ 286 552
Työhuoneet	3 000 000	3 257 837	+ 257 837
Maanviljelys	1 100 000	873 260	- 226 740
Pesula	12 840 000	14 466 520	+ 1 626 520
Tervalammen työlaitos	13 333 480	14 864 233	+ 1 530 753
Tervalammen maatila	28 096 664	28 687 658	+ 590 994
Työtuvat	90 000 000	94 548 732	+ 4 548 732
Luontoisetujen korvaukset.	7 085 000	7 247 564	+ 162 564
Kodinhoitajatoiminta	9 967 400	7 875 557	- 2 091 843
Yhteensä	254 922 544	303 717 438	+ 48 794 894

M e n o t	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrella myönnetty lisämäärärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) Ylitys (-)
	Markkaa			
Huoltolautakunta ja sen toimistot	100 371 250	3 861 978	90 501 256	+ 13 731 972
Kassa- ja tiliosasto ...	7 360 780	32 000	7 438 299	- 45 519
Asiamiesosasto	25 476 190	80 545	23 634 267	+ 1 922 468
Kunn. koti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset..	28 435 040	203 410	28 530 149	+ 108 301
Kunnalliskoti	166 325 474	2 136 620	158 476 843	+ 9 985 251
Työhuoneet	3 527 992	-	3 071 919	+ 456 073
Maanviljelys	1 524 740	-	1 050 821	+ 473 919
Pesulaitos	13 233 149	196 790	13 008 688	+ 421 251
Tervalammen työlaitos...	26 888 654	33 365	25 686 160	+ 1 235 859
Tervalammen maatila	27 217 490	-	26 200 465	+ 1 017 025
Työtuvat	101 347 844	148 505	104 079 216	- 2 582 867
Vanhainkoti	80 404 020	201 715	80 541 892	+ 63 843
Yksityishoito	150 000	-	27 000	+ 123 000
Sairaanhoidto	127 610 000	-	127 470 958	+ 139 042
Lääkkeet ja sairaanhoid- totarvikkeet	6 000 000	-	7 097 239	- 1 097 239
Suoranaiset avustukset..	206 000 000	-	210 834 375	- 4 834 375
Päivähoitokustannukset..	200 000	-	121 625	+ 78 375
Matkakulut	675 000	-	349 810	+ 325 190
Hautauskulut	1 700 000	-	1 653 790	+ 46 210
Alkoholistihuollon te- hostaminen	2 500 000	-	2 499 123	+ 877
Sekalaiset menot	517 000	-	669 800	- 152 800
Invalidihuolto	-	2 900 000	2 552 549	+ 347 451
Yhteensä	927 464 623	9 794 928	915 496 244	+ 21 763 307

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huoltotoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1943	195:05	1945	281:97	1947	564:33	1949	1 027:54	1951	1 858:50
1944	195:32	1946	410:01	1948	813:64	1950	1 383:98	1952	2 346:54

Edellä esitettyjen kustannusten lisäksi on erikseen mainittava, että kaupunki joutui kertomusvuonna suorittamaan kansaneläkelaiissa säädettyjen lisäeläkkeiden kunnanosuuksia kansaneläkelaitokselle kaikkiaan 73 706 757 mk.

b. Annetusta huollosta perityt korvaukset

Asiamiesosaston toimesta perittiin v. 1952 rahakorvauksina annetusta huollosta 194 727 823 mk, josta 130 109 525 mk koski huoltolautakunnan ja 64 618 298 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö ja-kautui seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan an- tamasta huollos- ta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Valtiolta peritty	43 336 537	16 151 148	59 487 685
Toisilta kunnilta peritty	27 737 294	10 068 863	37 806 157
Yksityisiltä peritty	59 035 694	38 398 287	97 433 981
Yhteensä	130 109 525	64 618 298	194 727 823

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 34 mieheltä ja 1 naiselta työlaitoksessa suoritettua työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli kertomusvuonna yhteensä 481 558 mk, josta 346 008 mk huoltolautakunnalta saadun ja 135 550 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan an- tamasta huollos- ta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Rahasuoritukset	130 109 525	64 618 298	194 727 823
Työllä korvattu	346 008	135 550	481 558
Yhteensä	130 455 533	64 753 848	195 209 381

Huoltolautakunnan osuus rahakorvausten yhteismäärästä nousi edelliseen vuoteen verraten 37 440 401 mk eli 40.4 %. Erikseen laskien nousivat valtiolta saatujen korvausten määrät 9 045 854 mk eli 26.4 %, toisilta kunnilta perittyjen 5 862 256 mk eli 26.8 % ja yksityisiltä perittyjen 22 532 291 mk eli 61.7 %. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on kymmenvuotiskautena 1943-1952 kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1943	49.7	1945	54.8	1947	36.4	1949	34.7	1951	39.4
1944	47.9	1946	42.0	1948	34.3	1950	36.1	1952	45.4

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuuntaa voidaan ilmaista vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Sa-

notut suhdeluvut julkaistaan alla kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinkin vuosina annettua huoltoa.

Suhdeluvut ovat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1943	17.7	1945	13.3	1947	11.0	1949	11.8	1951	13.1
1944	16.2	1946	8.5	1948	11.6	1950	13.4	1952	14.2

Yllä esitettyjen perittyjen korvausten lisäksi perittiin ulkopuolella huoltotoimen varsinaisen talousarvion korvauksina kansaneläkelain mukaan suoritettujen lisäeläkkeiden kunnanosuuksista toisilta kunnilta ja valtiolta kaikkiaan 12 108 857 mk.

1. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltotoimistojen toimistotyöhön v. 1952

	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin			Maksusitoumuksia		Lääke- ja sairaahoito- tatarike- määräystä	Suoritettuja kassaraksu- eriä	Annettuja varattomus- todistuksia	Annettuja lauseintoja kansaneläke- laitokselle	Annettuja lauseintoja taksia ja lauseintoja
	Kunnal- lis- kotiin	Työ- laitok- seen	Työ- tupiin	Sairaa- loihin	Muihin laitok- siin					
Toimisto										
I	-	-	3	328	11	3 062	6 119	133	22	294
II	-	-	8	498	-	3 784	7 611	184	11	289
III	-	-	10	467	2	5 592	6 224	253	51	304
IV	-	-	6	373	-	3 916	7 582	207	44	704
V	-	-	1	249	-	2 130	4 300	74	154	837
VI	330	28	63	962	285	918	7 700	186	-	34
Yhteensä	330	28	91	2 877	298	19 402	39 536	1 037	282	2 462
Kuukausi										
Tammikuu	35	1	5	268	40	1 627	3 048	124	25	249
Helmikuu	22	-	9	239	27	1 463	3 258	84	42	277
Maaliskuu	32	5	12	255	21	1 812	3 391	86	15	195
Huhtikuu	34	3	2	245	29	1 765	3 211	78	14	135
Toukokuu	28	3	12	237	12	1 497	3 391	73	28	209
Kesäkuu	26	1	7	233	24	1 704	3 442	75	19	184
Heinäkuu	26	-	-	235	24	1 394	3 081	62	13	156
Elokuu	22	2	9	216	12	1 369	3 367	66	42	131
Syyskuu	24	2	6	221	18	1 725	3 513	115	19	292
Lokakuu	32	1	5	239	32	1 916	2 748	105	29	235
Marraskuu	26	6	13	241	21	1 618	2 930	93	23	233
Joulukuu	23	4	11	248	38	1 512	4 156	76	13	166
Yhteensä	330	28	91	2 877	298	19 402	39 536	1 037	282	2 462

2. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1952

A s u n t o m u o t o	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	522	1 719	125	2 366
2 huonetta	295	562	81	938
3 "	102	120	20	242
4 "	39	35	7	81
Asui asukkina	488	1 062	39	1 589
" yömajassa	311	85	-	396
" laitoksessa koko vuoden	1 323	2 423	4	3 750
Tuntematon	8	3	24	35
Yhteensä	3 088	6 009	300	9 397

3. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1952

H u o l t o m u o t o	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet				Avun- saajia kaik- kiaan
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksessa olleita	770	1 601	6	2 377	516	785	270	1 571	3 948
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	3	2	-	5	-	-	-	-	5
Yksinomaan kotiaavustusta saa- neita	263	1 344	-	1 607	797	1 286	16	2 099	3 706
Laitoshoidon lisäksi kotiaavus- tusta saaneita	309	560	-	869	430	431	8	869	1 738
Yhteensä	1 345	3 507	6	4 858	1 743	2 502	294	4 539	9 397

4. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1952

	18-20 v.		21-24 v.		25-29 v.		30-34 v.		35-39 v.		40-44 v.		45-49 v.		50-54 v.		55-59 v.		60 v.-		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Msp.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	11	32	34	68	63	85	68	76	50	72	52	69	34	48	32	27	10	12	14	18	368	507	875
<i>Irtolaishuollon peruste</i>																							
Kuljeksiiva elämä	7	9	17	9	27	13	19	7	14	4	13	4	3	-	9	-	-	-	3	2	112	48	160
Työn vieroksuminen	4	6	12	10	25	10	38	9	20	13	24	13	22	12	14	6	6	4	4	3	169	86	255
Kerjuu	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	1	1	-	1	-	-	2	7	3	10
Ammattihaureus	-	16	-	49	-	61	-	60	-	55	-	49	-	35	-	21	-	8	-	9	-	363	363
Muu peruste	-	1	5	-	11	1	11	-	14	-	15	3	6	-	8	-	3	-	7	2	80	7	87
<i>Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu</i>																							
Varoitus	1	5	5	3	8	1	7	1	1	2	1	3	1	3	2	-	2	-	-	4	28	22	50
Kotikuntaan lähettäminen	5	10	11	6	9	9	4	1	7	3	5	-	2	-	2	-	-	-	1	-	46	29	75
Irtolaishuolto	5	9	10	16	30	15	29	17	13	15	21	19	10	10	9	5	4	4	7	4	138	114	252
Työlaitos	-	8	6	33	13	41	17	27	20	32	13	27	12	10	12	10	3	5	4	5	100	198	298
Pakkotyö	-	-	-	1	-	3	1	5	1	4	4	5	2	8	-	3	-	-	-	1	8	30	38
Jälkivalvonta	-	-	2	9	3	16	10	25	7	16	8	15	7	17	7	9	1	3	2	4	47	114	161
Ei toimenpidettä	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
<i>Syntymäpaikka</i>																							
Helsinki	2	3	7	10	16	12	13	9	10	16	7	14	8	6	8	4	1	4	2	1	74	79	153
Helsingin ympäristöt kunnat1).....	-	-	-	1	3	-	-	1	2	3	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	4	10	14
Muut Uudenmaan läänin kaupungit ..	-	1	2	2	1	2	2	1	-	-	1	-	-	3	1	1	1	-	1	-	9	10	19
" " kauppalat ..	1	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	6
" " maalaiskunnat	1	2	2	4	2	9	3	2	2	2	4	1	1	3	-	2	1	2	1	1	17	28	45
Muut Suomen kaupungit	3	2	4	15	16	17	15	11	12	15	10	19	10	11	11	7	3	2	-	1	84	100	184
" " kauppalat	-	2	1	5	5	3	1	2	1	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	10	14	24
" " maalaiskunnat	4	19	18	31	23	39	34	48	21	34	26	33	14	24	12	10	4	4	8	13	164	255	419
Ulkomaat	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	2	1	-	-	2	-	-	1	1	3	8	11
<i>Rikollisuus</i>																							
Tuomittu 0 kertaa	6	25	14	51	27	46	20	46	20	40	17	31	12	24	12	12	3	7	8	12	139	294	433
" 1 kerran	5	7	20	17	36	39	48	30	30	32	35	38	22	24	20	15	7	5	6	6	229	213	442

1) Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

5. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1952

Huollossa olleita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huollossa olleita kaikkiaan		
	Kuljek-siva elämä		Työn vierok-suminen		Kerjuu		Ammat-tihau-reus	Muu peruste				
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.		Mp.	Np.	Mp.	Np.	Msp.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	112	48	169	86	7	3	363	80	7	368	507	875
<i>Siviilisäädty</i>												
Naimattomia	84	27	101	36	4	2	174	31	2	220	241	461
Naineita	16	10	38	22	-	1	90	36	3	90	126	216
Leskiä	-	3	7	8	-	-	17	3	1	10	29	39
Eronneita	12	8	23	20	3	-	82	9	1	47	111	158
Siviilisäädty tuntematon	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
<i>Syntyperä</i>												
Aviosyntyisiä	102	41	158	75	6	2	325	69	7	335	450	785
Aviottomia	10	6	11	11	1	1	38	9	-	31	56	87
Syntyperä tuntematon ...	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2	1	3
<i>Ammattiryhmä</i>												
Virkamiehiä yms.	1	-	4	1	-	-	-	1	-	6	1	7
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoit-tavia	4	-	1	1	-	-	4	2	-	7	5	12
Itsenäisiä liikkeenhar-joittajia	14	2	8	4	-	-	26	4	1	26	33	59
Liikehenkilökuntaa:												
a) päällystöstä, työnjoh-tajia	6	1	4	6	-	-	19	2	-	12	26	38
b) työntekijöitä	1	2	2	3	-	-	18	4	-	7	23	30
Tehdas- ym. ammattityön-tekijöitä	25	17	47	33	3	2	169	35	3	110	224	334
Muita työntekijöitä	56	10	95	28	4	1	78	30	1	185	118	303
Merimiehiä ja kalastajia	4	1	5	2	-	-	1	1	-	10	4	14
Yleisten laitosten pal-veluskuntaa	1	1	2	-	-	-	2	1	-	4	3	7
Yksityisten palvelijoita	-	11	-	8	-	-	39	-	1	-	59	59
Muun elinkeinon harjoit-tajia	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	-	3	-	-	-	-	7	-	1	-	11	11

6. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1952

	18-20 v.		21-24 v.		25-29 v.		30-34 v.		35-39 v.		40-44 v.		45-49 v.		50-54 v.		55-59 v.		60 v. -		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Msp.
Alkoholistihuollossa olleita																							
kaikkiaan	22	1	151	3	426	13	440	30	544	60	672	76	541	45	315	31	134	18	83	15	3 328	292	3 620
<i>Alkoholistihuollon peruste</i>																							
Vaarallisuus	-	-	5	-	10	-	8	-	16	-	35	1	15	-	13	-	3	-	-	-	105	1	106
Häiriö tai pahennus	7	1	42	2	125	6	126	14	201	32	282	34	200	17	133	11	44	7	32	9	1 192	133	1 325
Elatusvelvollisuuden laimin- lyönti	2	-	9	-	17	-	28	2	37	-	38	-	22	1	9	-	3	-	3	-	168	3	171
Läheisen henkilön rasitukseksi joutuminen	1	-	6	-	17	2	9	-	13	1	12	-	13	-	5	1	3	-	1	1	80	5	85
Köyhäinhoidon tarve	-	-	-	-	2	-	4	-	3	-	2	-	2	-	2	-	1	-	1	-	17	-	17
Juopumuspidätykset	12	-	87	1	244	5	252	14	265	27	290	41	276	27	149	18	78	10	43	5	1 696	148	1 844
Vapaaehtoisuus	-	-	2	-	11	-	13	-	9	-	13	-	13	-	4	1	2	1	3	-	70	2	72
<i>Huoltotoimenpiteen laatu</i>																							
Varoitus	8	-	32	2	144	4	145	8	149	11	177	16	132	11	81	6	38	4	34	3	940	65	1 005
Raittiusvalvonta	12	1	84	1	164	6	156	14	181	34	220	34	172	15	90	10	48	4	22	8	1 149	127	1 276
Huoltolahto, täytöntönnäpän- maton	2	-	20	-	50	-	65	1	84	2	107	8	91	6	45	2	18	4	10	-	492	23	515
Huoltolahto, täytöntönnäpantu	-	-	7	-	32	-	40	1	62	3	64	7	62	4	41	3	13	1	2	-	323	19	342
Jälkivalvonta	-	-	8	-	36	3	34	6	68	10	104	11	84	9	58	10	17	5	15	4	424	58	482
<i>Syntymäpaikka</i>																							
Helsinki	9	-	61	1	121	6	96	7	150	13	156	21	88	6	42	5	23	1	9	2	755	62	817
Helsinkiä ympäröivät kunnat 1)	-	-	4	-	8	-	15	-	7	1	11	2	9	-	9	1	3	1	2	1	68	6	74
Muut Uudenmaan läänin kaupun- git	-	-	1	-	7	-	6	-	4	-	15	1	17	-	6	-	2	1	1	-	59	2	61
Muut Uudenmaan läänin kauppala- lat	-	-	3	-	5	-	5	-	4	2	3	1	11	1	3	-	2	-	-	-	36	4	40
Muut Uudenmaan läänin maalais- kunnat	-	-	4	1	9	-	19	1	22	2	35	2	32	1	27	1	11	3	14	1	173	12	185
Muut Suomen kaupungit	1	-	21	-	74	2	79	4	110	8	145	21	124	11	61	5	26	3	16	2	657	56	713
" " kauppalat	-	-	4	1	10	1	10	-	11	2	14	-	16	1	9	1	5	-	3	-	82	6	88
" " maalaiskunnat	12	1	52	-	187	4	207	18	226	32	283	26	235	25	154	16	60	8	37	9	1 453	139	1 592
Ulkomaat	-	-	1	-	5	-	3	-	10	-	10	2	9	-	4	2	2	1	1	-	45	5	50
Käsitelty irtolaisena ennen v. 1952	-	-	2	-	12	1	20	11	22	25	36	30	35	11	32	10	13	8	7	2	179	98	277
Ei käsitelty irtolaisena	22	1	149	3	414	12	420	19	522	35	636	46	506	34	283	21	121	10	76	13	3 149	194	3 343

1) Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

7. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1952

Ikä, vuotta	Henkilöitä, jotka vuoden varrella pidätettiin							Kaikkiaan pidätet- tyjä hen- kilöitä	N ä i s t ä					Kaikkiaan pidätys- kertoja	Niistä juhti syyttee- seen
	1	2	3	4	5	6-9	10-		Syyttee- seen asetet- tuja	Ei ennen pidätet- tyjä	Nuorina rekiste- röityjä	Alkoho- listeina rekiste- röityjä	Irtolai- sina re- kisteröi- tyjä		
	k e r t a a														
	M i e h i ä														
Alle 18	52	5	1	1	-	2	-	61	4	51	-	-	-	85	4
18-20	249	39	12	9	3	4	1	317	25	233	128	17	2	452	29
21-24	755	176	96	42	20	44	15	1 148	466	525	654	98	22	2 154	613
25-29	1 109	299	152	80	57	98	45	1 840	775	713	286	508	46	4 156	1 219
30-34	979	320	141	65	51	82	76	1 714	674	637	4	611	56	4 248	1 055
35-39	1 034	323	142	85	62	116	82	1 844	690	602	-	795	59	4 970	1 194
40-44	1 148	383	197	108	79	126	85	2 126	822	626	-	1 002	66	5 485	1 321
45-49	906	300	157	92	44	105	90	1 694	691	484	-	807	46	4 668	1 105
50-54	559	172	73	59	33	62	57	1 015	351	296	-	486	40	2 770	626
55-59	307	76	48	25	9	30	15	510	189	169	-	236	12	1 206	275
60-	307	74	26	16	17	34	7	481	143	171	-	192	12	1 031	201
Kaikki	7 405	2 167	1 045	582	375	703	473	12 750	4 830	4 507	1 072	4 752	361	31 225	7 642
	N a i s i a														
Alle 18	3	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3	-
18-20	10	1	-	-	1	-	-	12	1	10	3	-	5	17	1
21-24	40	10	3	-	-	2	-	55	11	28	12	5	16	86	11
25-29	72	20	7	3	1	3	-	106	21	45	4	17	36	171	27
30-34	106	31	16	9	3	8	5	178	64	64	-	37	70	392	84
35-39	138	36	23	12	7	19	9	244	85	83	-	90	96	623	142
40-44	144	31	20	13	13	21	13	255	104	60	-	127	93	702	173
45-49	109	26	15	10	9	15	8	192	72	61	-	81	57	520	107
50-54	65	23	15	7	6	7	2	125	49	30	-	61	44	292	66
55-59	35	10	3	2	-	4	2	56	12	10	-	31	20	129	25
60-	41	6	6	3	2	2	1	61	22	20	-	31	15	119	27
Kaikki	763	194	108	59	42	81	40	1 287	441	414	19	480	452	3 054	663